

Vyhodnotenie pripomienok spoločnosti Orange Slovensko, a.s. k výsledku analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 3a

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „úrad“) dňa 6.4.2016 zverejnil na svojom verejne dostupnom webovom sídle (<http://www.teleoff.gov.sk/index.php?ID=10182>) výsledky analýzy relevantného trhu veľkoobchodných služieb lokálneho prístupu poskytovaných v pevnom umiestnení (ďalej len „relevantný trh č. 3a“). Úrad súčasne uverejnil na svojej verejne dostupnej internetovej stránke Výzvu na podávanie pripomienok k výsledkom analýzy relevantného trhu č. 3a. Záverom opakovanej analýzy predmetného trhu bolo určenie spoločnosti Slovak Telekom, a.s. (ďalej len spoločnosť „ST“) za významný podnik a uloženie povinností na relevantnom trhu č. 3a.

Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „Orange“) zaslala svoje pripomienky a stanoviská listom zaevidovaným úradom pod č. 504/OER/2016 zo dňa 06.05.2016.

Úrad podľa § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 531/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „zákon“) spolupracuje s Protimonopolným úradom Slovenskej republiky (ďalej len „PMÚ SR“) v otázkach určenia relevantných trhov v oblasti elektronických komunikácií, analýzy relevantných trhov a určenia podniku s významným vplyvom na relevantnom trhu. V súlade s uvedeným úrad požiadal PMÚ SR o stanovisko k predmetnej analýze.

PMÚ SR vo svojom stanovisku zaevidovanom úradom pod č. 503/OER/2016 uviedol, že nemá pripomienky k výsledkom predmetnej analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

1. Všeobecne k celej analýze veľkoobchodného relevantného trhu č. 3a (ďalej tiež len „analýza trhu 3a“ alebo „predmetná analýza“): Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. (ďalej tiež len „OSK“) pôsobí na trhu Slovenskej republiky ako poskytovateľ elektronických komunikačných služieb už od r. 1997 a ako taká je spôsobilá kvalifikovane posúdiť vývoj analýz relevantných trhov od ich prvopočiatku, po nadobudnutí účinnosti skôr platného zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v roku 2004.

Ako podnik pravidelne poskytujúci v rámci prípravy analýz jednotlivých relevantných trhov tak na vyžiadanie Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej tiež len „úrad“), ako aj z vlastnej iniciatívy rozsiahle kvantitatívne a kvalitatívne údaje, a následne ako podnik, ktorý sa k väčšine predložených analýz aj vyjadril, OSK konštatuje, že predmetná analýza je síce v porovnaní s predchádzajúcim kolom analýzy vtedajšieho trhu č. 4 vo viacerých oblastiach krokom vpred, avšak na druhej strane sa úrad, žiaľ, s niektorými regulačnými

výzvami dostatočne nevysporiadal; osobitne to platí v súvislosti s nástupom technológie vektoringu. Namiesto toho, aby na tento nástup reagoval spôsobom, ktorým by zabezpečil úplnú replikovateľnosť maloobchodných služieb ST, v skutočnosti navrhuje možnosti alternatívnych poskytovateľov v porovnaní so súčasným stavom ešte zúžiť, keď obmedzil uvoľnený prístup k úseku účastníckeho vedenia.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Spoločnosť Orange v tomto bode konštatuje, že predmetná analýza je síce krokom vpred oproti predchádzajúcej analýze, avšak namieta voči návrhu úradu upustiť od regulácie veľkoobchodného uvoľneného prístupu k úseku účastníckeho vedenia. Úrad berie na vedomie stanovisko spoločnosti Orange ohľadom jej záujmu o sprístupnenie služby SLU. Prístup na úrovni SLU je výrazne nákladnejší ako prístup ULL, nakoľko je potrebné vybudovanie kolokácie v oveľa väčšom počte rozvádzačov prístupovej siete ST. Uvedené súvisí so štruktúrou siete ST a tieto nedostatky sa napriek nákladovo orientovanej cenovej regulácii doposiaľ úradu nepodarilo prekonať tak, aby to vo väčšom rozsahu podporilo rozmach využívania veľkoobchodných služieb na trhu 3a. Ak by do ďalšieho kola analýzy nastal výraznejší rast počtu ULL prístupov a zároveň by vznikla požiadavka na sprístupnenie SLU služby, úrad vyhodnotí tento stav a navrhne zodpovedajúce kroky na odstránenie prípadných trhových problémov.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

2. Definícia maloobchodného trhu, str. 17

V súvislosti so zmienenou „rekonštrukciou“ nadzemných vedení zo strany tradičného podniku je dôležité spomenúť fakt, že s výnimkou ST nie je žiadny iný podnik takéto nadzemné metalické vedenia schopný „rekonštruovať“, nakoľko len tento podnik ich vlastní a prevádzkuje. V skutočnosti ani nejde o žiadnu rekonštrukciu, ale o novú výstavbu optických vedení v trase pôvodných metalických vedení, pretože pôvodné nadzemné – vzdušné vedenia sú počas tejto „rekonštrukcie“ kompletne demontované.

Tradičnému podniku pri takomto postupe vzniká jedinečná úspora nákladov na výstavbu (vo výške viac ako 70-80 % celkových nákladov, ako uvádza sám úrad na str. 188 analýzy trhu 3a), ktorú nedokáže replikovať žiadny iný podnik elektronických komunikácií a ktorá upevňuje dominantné postavenie ST na príslušnom relevantnom trhu.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v rámci analýzy identifikoval nevyhnutnosť pokračovania v regulácii tohto relevantného trhu, nakoľko sa preukázalo, že spoločnosť ST naďalej disponuje na tomto trhu významným vplyvom. Jedným z rozhodujúcich kritérií posudzovania existencie významného vplyvu bolo vlastníctvo infraštruktúry, ktoré nie je ľahko duplikovateľná. Konštatovania spoločnosti Orange správnosť záverov úradu len

potvrdzujú, žiadny z podnikov nemá možnosť využívať takú rozsiahlu prístupovú sieť v pevnom umiestnení a nákladovo optimalizovať technologické vylepšenia využitím existujúcej siete. To spoločnosti ST umožňuje dosahovať výrazné úspory pri budovaní sietí budúcej generácie, čo spoločnosť ST v maximálnej možnej miere využíva.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

3. Definícia maloobchodného trhu, str. 19

Potvrdzujeme narastajúci význam služieb IPTV a VoIP a balíčkov služieb, osobitne double play kombinácie prístupu k internetu a IPTV. Bez spracovania týchto produktov by analýza trhu 3a nebola úplná a reálne by hrozilo ďalšie zvyšovanie trhového podielu tradičného podniku.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad sa plne stotožňuje s konštatovaním spoločnosti Orange. V analýze bolo preukázané, že narastajúci význam balíčkových ponúk súvisí s cenovou politikou spoločnosti ST, ktorá ich využívala ako nástroj na zatraktívnenie vlastnej ponuky širokopásmových služieb v očiach koncových užívateľov, ktoré alternatívni poskytovatelia na základe veľkoobchodnej ponuky v sieti ST v plnom rozsahu neboli schopní replikovať.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

4.-6. Analýza súčasnej situácie na maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu k internetu, graf č. 3 na str. 22, str. 23, s poukazom aj na str. 88 analýzy trhu 3b:

Predposledné miesto Slovenska v penetrácii širokopásmových prístupov v pevnom umiestnení na grafe č. 3 jasne vypovedá o nevyhnutnosti ďalšej regulácie relevantného trhu, ako ju navrhuje úrad. Nejde teda ani o „slabší priemer“, ako túto situáciu eufemisticky pomenúva analýza trhu 3a, ale o postavenie úplne na konci pelotónu.

Ešte horšia by bola situácia bez pomerne výrazného vstupu OSK na relevantný trh 3b v januári 2012, nakoľko rozhodujúca časť veľkoobchodných prístupov OSK nebola zriadená migráciou z existujúcich prístupov, ale ako nové prístupy (tzv. naked, pozri aj str. 88 analýzy trhu 3b, kde tak medziročný nárast medzi r. 2012 a 2013, ako aj vysoké zastúpenie naked prístupov ide na vrub aktivity OSK). Z malého odstupe od posledného miesta (Poľsko) je navyše zrejmé, že bez investície OSK do sietí FTTH (od r. 2006, až na základe tejto investície OSK začal do sietí FTTx investovať aj tradičný podnik) a spomenutého vstupu na trh 3b v r. 2012 by Slovenská republika obsadila v rámci krajín porovnávaných na grafe č. 3 poslednú priečku.

Nárast podielu odberateľov bitstream prístupu sa fakticky už v súčasnosti zastavuje; pripomíname, že takúto situáciu na trhu sme zaznamenali už v uplynulej dekáde,

kedy podiel alternatívnych poskytovateľov klesol z cca 50 % v r. 2003, kedy ST konal pod vplyvom vtedajšej výraznej regulačnej aktivity Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, na len cca 10 % pred vstupom OSK na relevantný trh 3b v r. 2012.

V neposlednom rade – a ako upozorňuje sám úrad, situácia na fixnom trhu je zásadne horšia ako na trhu mobilnom, čo je zrejmé z porovnania grafov č. 2 a č. 3.

Str. 23: Pokles podielu prístupov na báze technológie xDSL na trhu svedčí o nedostatočnom konkurenčnom prostredí a o potrebe prehĺbenia regulácie tradičného podniku.

Graf č. 6 na str. 24: Z nárastu (2012-2013) a opätovného poklesu (od 2013) parametra „medziročná zmena počtu prístupov xDSL“ je zrejmé, že pozitívne efekty vstupu OSK na trh xDSL v r. 2012 sa už do značnej miery vyčerpali, resp. sú stále viac neutralizované súčasnou neexistenciou veľkoobchodného prístupu k IPTV a pridruženým službám.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad sa plne stotožňuje s konštatovaním spoločnosti Orange. V rámci analýzy relevantného trhu úrad analyzoval trhové problémy spomínané v rámci tejto pripomienky a v plnej miere ich tiež zohľadnil v rozsahu navrhovaných povinností.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

7.-10. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu, str. 28-31

OSK plne podporuje identifikáciu dvoch základných prístupových technológií tradičného podniku, xDSL a FTTx, nakoľko len ST je schopný zriaďovať siete FTTx s relatívne nízkymi nákladmi a technológia FTTx v stále väčšej miere nahrádza tradičnú technológiu xDSL.

Aj hlboko podpriemerný podiel prístupov xDSL v Slovenskej republike v porovnaní s priemerom Európskej únie svedčí o nedostatočne rozvinutom konkurenčnom prostredí a nevyhnutnosti prehĺbenia regulácie relevantného trhu 3a.

Grafy č. 11 a 12 na str. 29: „Vyššia dynamika rastu počtu prístupov alternatívnych širokopásmových prístupov k internetu“ znamená naopak aj nedostatočnú dynamiku prístupov v rámci technológie xDSL, ktorá v podmienkach Slovenskej republiky svojím podielom zaostáva systematicky a dlhodobo, a to z dôvodu nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia (porovnaj aj predchádzajúcu pripomienku).

K časti Hodnotenie technických vlastností, str. 31: je zrejmé, že aj s ohľadom na vysoké pokrytie územia neexistuje k technológii xDSL tak v súčasnosti, ako ani v dlhodobejšom horizonte žiadna alternatíva, ktorá by objektívne dokázala zabezpečiť rovnaký regulačný záber.

Aj v súvislosti so spomenutou „vysokou závislosťou kvality prenosu od vzdialenosti ústredne“, kvôli ktorej „prenosová rýchlosť nebýva zmluvne garantovaná“, je dôležité,

aby najvyššie dostupné prenosové rýchlosti mali k dispozícii všetci zákazníci, nielen zákazníci IPTV služieb, ktorými sú v súčasnosti iba maloobchodní zákazníci ST.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad sa plne stotožňuje s konštatovaním spoločnosti Orange. V rámci analýzy relevantného trhu úrad analyzoval trhové problémy spomínané v rámci tejto pripomienky a v plnej miere ich tiež zohľadnil v rozsahu navrhovaných povinností.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

11. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu, str. 32

Na vyvodenie správnych záverov je nevyhnutné zjednotiť údaje o počte domácností. Na str. 110 je citovaný s odvolaním na ten istý zdroj (EUROSTAT) a ten istý čas (2014) iný údaj ako na str. 32; ešte s inými údajmi pracuje Štatistický úrad Slovenskej republiky, ktorý je v slovenských podmienkach najčastejšie citovaným zdrojom.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Počet domácností za rok 2014 nie je definovaný Štatistickým úradom SR, nakoľko posledné sčítanie obyvateľov, domov a bytov bolo uskutočnené v roku 2011. Je možné použiť prognózu vývoja rodín a domácností na Slovensku do roku 2030 na základe analýzy počtu, charakteru a zmien cenových domácností medzi sčítaniami 1991 a 2011. Údaj z databázy Eurostat za rok 2014 je 1 837 100 domácností a v roku 2015 bolo 1 846 900 domácností.

Zdroj:<https://slovak.statistics.sk:443/wps/portal?urile=wcm:path:/Obsah-SK/Publikacie/vsetkyPublikacie/60393b8d-4acb-435b-8015-1b7a6b3fe48a>

Úrad upravil text analýzy nasledovne:

„Z celkového počtu domácností 1 846 900 podľa posledných údajov z roku 2015 je teda technológiou VDSL2 od spoločnosti ST pokrytých až 23 % domácností.“

Úrad upravil text analýzy nasledovne:

„Z celkového počtu domácností 1 846 900 podľa údajov z roku 2015 bolo teda technológiou VDSL2 od spoločnosti ST pokrytých až 23 % domácností.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

12. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu, str. 33

Nie je nám zrejmé, prečo sa na tomto mieste spomína technológia bondingu, keďže analýza trhu 3a s ňou nikde inde nepracuje.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Technológia bonding je spomínaná z dôvodu možného vylepšenia existujúcej metallickej siete. Po prípadnom nasadení vektoringu je možné túto rýchlosť aj

zdvojnásobiť a pomocou súčasného zapojenia niekoľkých párov (bondingu) je možné násobiť ďalej. Nakoľko spoločnosť ST v sieti zatiaľ túto technológiu podľa vlastných vyjadrení nenasadila, úrad v ďalšej časti analýzy s týmto pojmom nepracoval.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

13. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu, str. 39 a časť 3 Analýza predmetného trhu, str. 138

Úradom spomenuté plány zahusťovania pokrytia „riadené okamžitou potrebou a operatívne“ sú v rozpore s ohláseným zásadným zvýšením pokrytia tradičného podniku v najbližších cca 5 rokoch a aj s údajmi o plánovanom pokrytí, ktorý tento podnik poskytol úradu a sú citované aj v predmetnej analýze trhu 3a (aj keď ako obchodné tajomstvo, tabuľka č. 43 na str. 146). Úradom na str. 138 spomenutá neistota ako súčasť plánov nepochybne existuje, avšak vzhľadom na nevyhnutnosť vynaložiť pri prestavbe sietí z xDSL na FTTx omnoho menšie náklady ako alternatívni poskytovatelia, ako aj na existenciu rozsiahlych vzdušných vedení v jeho vlastníctve neprekračuje pre tradičný podnik obvyklú mieru. Skutočnosťou ale v každom prípade zostáva, že takéto zásadné zvýšenie pokrytia je spôsobilý zrealizovať iba tradičný podnik.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Spoločnosť ST ohlásila masívne budovanie optickej siete, ako aj kombinácie optickej a metalickej siete v nasledujúcich rokoch, vďaka čomu dosiahne pokrytie vlastnej NGA infraštruktúry medzi 70-80 % populácie Slovenskej republiky (Graf č. 57 a tabuľka č. 37 analýzy). Pri pohľade na plány ostatných alternatívnych poskytovateľov je situácia výrazne odlišná.

Je zložité predpokladať, na ktorých geografických územiach bude prebiehať zahusťovanie pokrytia alternatívnymi podnikmi, nakoľko výstavba novej sieťovej infraštruktúry si vyžaduje vysoké kapitálové investície a tieto plány sú väčšinou riadené okamžitou potrebou a operatívne. Možnosť budovania optických sietí v nepokrytých oblastiach je vzhľadom na náročné ekonomické a technologické faktory u niektorých najvýznamnejších poskytovateľov služby predmetom skúmania.“

Úrad ďalej upravil text analýzy nasledovne:

„Spoločnosť ST ohlásila koncom roku 2015 masívne budovanie optickej siete, ako aj kombinácie optickej a metalickej siete v nasledujúcich rokoch, vďaka čomu dosiahne pokrytie vlastnej NGA infraštruktúry medzi 70-80 % populácie Slovenskej republiky (Graf č. 57 a tabuľka č. 37 analýzy). Pri pohľade na plány ostatných alternatívnych poskytovateľov je situácia výrazne odlišná, plány budovania nových sietí sú dôkladne zvažované.

Plány na ďalšie budovanie optickej siete s výnimkou spoločnosti ST podliehajú určitej neistote zo strany podnikov (patria sem najmä menšie alternatívne podniky s absentujúcim finančným zázemím) vzhľadom na ekonomické podmienky nielen

v rámci Slovenskej republiky, ale aj v rámci Európskej únie, ako už bolo v analýze uvedené“.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

14. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu, str. 41

Úradom popísané technické riešenie skutočne optimalizuje rozsah potrebných nákladov na zriadenie sietí FTTH, nemožno ale súhlasiť s tvrdením, že by takto mohli byť vynaložené do infraštruktúry iba „minimálne investície“. Rozsah nevyhnutných investícií zostáva pre alternatívnych poskytovateľov stále veľmi vysoký a tradičný podnik disponuje pri zriaďovaní takýchto sietí okrem nižších nákladov aj ďalšími zásadnými a nereplikovateľnými výhodami spomínanými aj v analýze trhu 3a (vzdušné vedenia, veľká zákaznícka báza a pod.).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad formuláciu ohľadom investícií potrebných na pasívne optické siete v analýze upravil, nakoľko bola nesprávna. Pasívna optická sieť sa realizuje prostredníctvom optických káblov na (SM) 9/125 µm vláknoch (G.652D alebo G.652C). Tento typ prístupu (PON) vyžaduje výrazne nižší počet optických vlákien a technologického zariadenia v porovnaní s architektúrami bod-bod (aktívne optické siete). Z tohto dôvodu sú na realizáciu a prevádzku potrebné nižšie investície oproti aktívnym sieťam (zdieľanie prenosovej šírky jedného vlákna viacerými užívateľmi a potrebné vybavenie pre fungovanie siete – zjednodušenie sieťových prvkov v ústrední poskytovateľa).

Znenie analýzy úrad upravil, tak aby zodpovedalo skutočnosti, že investície do pasívnych optických sietí sú nižšie ako do aktívnych sietí, pritom však nie sú minimálne.

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Tento prístup umožňuje veľkému počtu užívateľov zdieľať výhody optického prístupu s nižšími investíciami do infraštruktúry v porovnaní s aktívnymi optickými sieťami.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

15. Časť Štruktúra ponuky a služieb, graf č. 23 na str. 44

Kombinácia FTTN+VDSL predstavuje súčasť produktového portfólia xDSL

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad opravil nesprávne označenie technológie FTTN + VDSL v grafe č. 23 na str. 45 na FTTN. Spoločnosť Orange správne poukazuje na fakt, že kombinácia FTTN + VDSL nepatrí pod technológiu FTTx, ale je súčasťou portfólia xDSL. V uvedenom grafe sa preto nenachádza.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

16. Širokopásmový prístup prostredníctvom koaxiálnej káblovej siete, graf č. 28 na str. 49, D. „Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie WiFi“, graf č. 33 na str. 55 a E. „Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie FWA“, graf č. 37 na str. 59

Na príklade miest Nitra a Trenčín je najlepšie viditeľné, ako veľmi sú xDSL, CATV, WiFi a FWA skutočne zastupiteľnými produktmi. Nízka kumulatívna dostupnosť alternatívnych technológií v týchto mestách spôsobuje abnormálne vysoký podiel prístupov xDSL.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s tvrdením spoločnosti Orange, že graf č. 28 na str. 49 poukazuje na silnú zastupiteľnosť CATV technológie v krajských mestách Slovenska.

Na druhej strane spoločnosť Orange poukazuje na príklad miest Nitra a Trenčín, ktoré vraj najlepšie poukazujú ako veľmi sú CATV, WiFi a FWA skutočne zastupiteľnými produktmi. Grafy č. 33 a č. 37 zobrazujúce stav súťaže medzi xDSL a WiFi a FWA však tvrdenia spoločnosti Orange nepodporujú. Technológia WiFi, ktorá je na Slovensku v absolútnom vyjadrení druhá najvyužívanejšia, dosahuje v siedmich z ôsmich krajských miest maximálne 7 % trhovú podiel. V polovici krajských miest je to maximálne 4 %. Podľa názoru úradu uvedené štatistiky nepoukazujú na „skutočnú zastupiteľnosť“ technológie WiFi, ako tvrdí spoločnosť Orange.

V prípade technológie FWA (graf č. 37 na str. 59) ide o ešte výraznejší rozdiel v porovnaní s technológiou WiFi. Technológia FWA je využívaná na predmetnom relevantnom trhu len minimálne, čo dokumentuje tiež situácia v krajských mestách.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

17. Záver hodnotenia zastupiteľnosti, str. 58

Záver o tom, že technológia WiFi bude „so zvyšujúcimi sa nárokmi užívateľov postupne nahradzovaná technológiou FTTx, resp. inými NGA technológiami“ nepovažujeme za vychádzajúci z úplných predpokladov, pretože zvyšujúce sa nároky užívateľov sami osebe nie sú na nasadenie NGA technológií dostatočné; je nevyhnutné zohľadniť aj návratnosť investície do oblastí s významným podielom WiFi technológie, pokrytie ktorých je zvyčajne investične veľmi náročné.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad pri analýze zastupiteľnosti WiFi v tejto časti vychádzal z názorov jednotlivých poskytovateľov. Úrad nepopiera, že existujú oblasti kde bude podiel WiFi technológie z objektívnych dôvodov naďalej mimoriadne významný (nízka hustota zaľudnenia, nižšia kúpna sila a pod.). V absolútnom vyjadrení však ide o minoritnú časť celkového pokrytia technológie WiFi. Aby zostali WiFi poskytovatelia v absolútnom ponímaní konkurencieschopní na rozvíjajúcom sa telekomunikačnom

trhu, musia neustále zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb. V oblastiach, kde to plánovaná ekonomická návratnosť investície umožňuje, už v súčasnosti migrujú túto technológiu na FTTx a v budúcnosti v tom plánujú pokračovať. Využívajú pritom už existujúcu zákaznícku bázu v kombinácii so znalosťami lokálneho trhu, čím dokážu čiastočne zmierniť mieru neurčitosti využitia nových vylepšených prístupových sietí.

Úrad doplnil do textu konštatovanie, že nahradzovanie WiFi s veľkou pravdepodobnosťou nebude úplné a naďalej budú existovať oblasti v ktorých bude technológia WiFi využívaná.

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„technológia bude so zvyšujúcimi sa nárokmi užívateľov postupne z väčšej časti nahradzovaná technológiou FTTx, resp. inými NGA technológiami.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

18. Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie FWA, graf č. 38 na str. 60 a k časti Záver hodnotenia zastupiteľnosti, str. 61:

Je síce pravdou, že priemerný mesačný objem prevádzky prenesený prostredníctvom xDSL je o niečo vyšší ako prostredníctvom FWA, nejde ale o zásadný rozdiel. V prípade FWA ide navyše o rádiovú technológiu s vyhradenou a garantovanou šírkou pásma pre konkrétneho užívateľa, čo nie je spravidla ani prípad – fixnej – technológie xDSL (ako konštatuje aj sám úrad na str. 31 analýzy trhu 3a). Záver o odlišných užívateľských preferenciách v súvislosti s nepodstatne menším objemom prenesených dát (str. 61) je tak do značnej miery unáhlený.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad rozšíril zmieňované časti posudzovania zastupiteľnosti FWA. Technológia FWA disponuje technickými parametrami, ktoré je možné považovať za porovnateľné s technológiou xDSL. Zastupiteľnosť danej technológie však nie je len o posudzovaní technických možností, úrad musí posudzovať danú technológiu z pohľadu skutočných užívateľských preferencií, na ktoré významným spôsobom vplyvajú náklady na zriadenie služby, ako aj výsledná cena služby. Úrad však odmieta tvrdenie spoločnosti Orange o unáhlenosti tvrdenia o odlišnosti užívateľských preferencií. Úrad v tejto časti analýzy len prezentuje výsledky analýzy skutočného správania účastníkov využívajúcich širokopásmový prístup cez technológiu FWA v porovnaní s účastníkmi využívajúcimi širokopásmový prístup s technológiou xDSL, resp. VDSL.

Úrad doplnil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Bezdrôtové pripojenie poskytované v licencovaných pásmach je na Slovensku využívané prevažne na poskytovanie vysokokvalitného prístupu pre náročnejších, zväčša firemných zákazníkov. Realizácia služby si totiž často vyžaduje zriadenie bezdrôtových prepojení, inštaláciu technických zariadení na vysielanie a príjem

signálu. Zriadenie služby je z toho dôvodu finančne podstatne náročnejšie ako v prípade xDSL, prípadne FTTx technológie, životnosť spojenia je pritom výrazne kratšia, nakoľko výlučne závisí od životnosti technických zariadení zabezpečujúcich prenos signálu. Z toho vyplýva výrazne vyššia cena služby. Podniky zamerané na poskytovanie rezidenčných služieb cez technológiu FWA doposiaľ nezískali taký trhový podiel, aby sa stali skutočnou alternatívou k ostatným typom širokopásmového prístupu v pevnom umiestnení.“

Úrad z toho dôvodu trvá na svojich záveroch o nezastupiteľnosti technológie FWA s porovnávanou technológiou xDSL.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

19. Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie FWA, graf č. 39 na str. 60

Hodnotenie, že v prípade FWA ide prevažne o malých lokálnych poskytovateľov, nie je úplne presné. Poskytovateľom prístupu s najväčším trhovým podielom a aj s najväčším pokrytím (str. 62) je totiž spoločnosť Slovanet, a.s.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v analýze upravil svoje tvrdenia v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange a odstránil konštatovanie o prevažne malých lokálnych poskytovateľoch, nakoľko sa nezohoduje so skutočnosťou.

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Poskytovanie služieb prostredníctvom FWA na maloobchodnom trhu ponúka spoločnosť ST, ako aj niekoľko alternatívnych poskytovateľov. Celkový počet poskytovateľov prístupu prostredníctvom FWA k 30.06.2015 bol 15.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

20. Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie FWA, - hodnotenie technických vlastností, str. 61

Vo výpočte licencií, resp. individuálnych povolení, a teda aj v celkovom hodnotení zastúpenia technológie FWA je opomenuté pásmo 26 GHz.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v analýze upravil svoje tvrdenia v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange a doplnil časť analýzy o FWA v pásme 26 GHz.

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Licencie sú v súčasnosti poskytované v pásmach 3,4 GHz - 3,8 GHz a v pásme 26 GHz.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

21. Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie FWA, - hodnotenie technických vlastností, str. 62

Údajný technický nedostatok – citlivosť na zlé poveternostné podmienky – sa tak podľa technických štandardov FWA, ako aj na základe skúseností OSK v praxi nevyskytuje; v prípade FWA ide o robustnú technológiu, schopnú garantovať a dodržať veľmi vysokú dostupnosť, limitne sa blížiacu k 100 %; tzn. vyššiu dostupnosť ako býva ponúkaná v prípade xDSL.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v analýze upravil svoje tvrdenia v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange a odstránil časť analýzy poukazujúcej na citlivosť na zlé poveternostné podmienky.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

22. Str. 63 a kapitola 2.1.5 Záver analýzy zastupiteľnosti na maloobchodnom trhu, str. 80

Z dôvodov uvedených vyššie považuje OSK záver o nezastupiteľnosti technológií xDSL a FWA na maloobchodnej úrovni na základe prezentovaných zistení za unáhlený; OSK síce takýto záver na základe zásadne odlišnej úrovne geografickej dostupnosti, ceny a pod. obidvoch technológií nevyklučuje a dokonca ho považuje za pravdepodobný, máme ale za to, že t. č. je založený na neúplných a nesprávne vyhodnotených argumentoch.

Tá istá pripomienka sa vzťahuje aj na kapitolu 2.1.5. „Záver analýzy zastupiteľnosti na maloobchodnom trhu“ na str. 80.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Platí to isté ako vo vyjadrení k pripomienke č. 16.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

23. Širokopásmový prístup prostredníctvom mobilných technológií, str. 65

Tradičný podnik je bez ďalšieho vyhodnotený ako najväčší poskytovateľ LTE siete na Slovensku, hoci pokrytie OSK je prinajmenšom porovnateľné, ak nie väčšie, a to v závislosti od zvoleného časového okamihu; obidve spoločnosti totiž t. č. intenzívne v pokrývaní obyvateľstva mobilnými službami súťažia.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad svoje vyjadrenie v tejto časti analýzy upravil v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange. Pri porovnaní pokrytia podľa obyvateľstva Slovenskej republiky LTE signálom k 31.12.2015 má spoločnosť ST o 10,3 percentuálnych bodov vyššie pokrytie v porovnaní so spoločnosťou Orange. Pokrytie územia Slovenskej republiky LTE signálom má rovnako vyššie spoločnosť ST, konkrétne o 10,6 percentuálnych

bodov. Naopak z hľadiska používania LTE siete pomocou mobilných telefónov (SIM/USIM karty) a dátových zariadení (karty, modemy) je možné vysloviť tvrdenie, že spoločnosť Orange má takmer o 40 % viac aktívnych prístupov (bytové aj nebytové) ako spoločnosť ST.

Na základe porovnania úrad v tejto časti analýzu upravil: „*Podľa informácií poskytovateľa najrozsiahlejšej LTE siete na Slovensku, spoločnosti ST,...*“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

24. Kapitola 2.1.4 Balíčky služieb, graf č. 44, str. 73

Úrad síce správne konštatuje, že najprudší nárast možno konštatovať pri double play hlas + internet, z hľadiska replikovateľnosti služieb je ale najdôležitejšia ponuka internet+TV.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, na základe čoho v analýze doplnil tvrdenia o balíčkové ponuky obsahujúce TV, ktoré sú najvyužívanejšou balíčkovou ponukou na Slovensku

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Z grafu č. 44 možno pozorovať výrazný nárast počtu predplatiteľov a celkový dlhodobý trend nárastu množstva predplatiteľov, pričom najprudší nárast možno pozorovať pri „Double play“ – Hlas + Internet. Ten však do veľkej miery súvisí so zmenou metodiky vykazovania balíčkových ponúk zo strany spoločnosti ST. V posledných rokoch najvýraznejší rast zaznamenala kombinácia obsahujúca širokopásmovú službu IPTV vo forme double play a triple play.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

25. Kapitola 2.1.4 Balíčky služieb, str. 74-75

Detto, str. 74 a 75: úrad veľmi dobre zdokumentoval predajný proces balíčkov (aj s využitím marketingových materiálov ST, čo je na prospech výsledku) a zásadný rozdiel medzi predajnou cenou jednotlivých produktov a 2P a 3P balíčkov, zo strany alternatívnych poskytovateľov nereplikovateľnou. Rovnako je veľmi dobre zdokumentovaný aj zásadný význam Chytrej ponuky v celkovom portfóliu tradičného podniku.

Tieto aktivity ST predstavujú pre zachovanie konkurencie na relevantných trhoch 3a a 3b vážnu hrozbu.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

26. Kapitola 2.1.4 Balíčky služieb, str. 76

Ponuka výrazne nižších cien zo strany tradičného podniku v najnižšom cenovom segmente nie je náhodná, práve v tomto cenovom segmente je totiž najvýraznejšia konkurencia alternatívnych poskytovateľov, ktorých sa ST touto ponukou snaží vytláčať.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

27. Kapitola 2.1.4 Balíčky služieb, str. 77

Poskytovanie prístupu prostredníctvom DSL a optiky je (zatiaľ) v rozhodujúcom rozsahu paralelné, nie je teda správne konštatovanie, že štandardné DSL pripojenie je poskytované tam, kde sa optická technológia nevyskytuje.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad nesúhlasí s tvrdením spoločnosti Orange, nakoľko väčšina územia v pokrytí optických sietí disponuje tiež vylepšenou VDSL technológiou. Územná dostupnosť štandardného DSL pripojenia je tým pádom tam, kde sa optická technológia nevyskytuje. Konštatovanie úradu sa zakladá na exaktných informáciách poskytnutých poskytovateľmi služieb.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

28. Časť 2.1.4 Balíčky služieb, str. 80

Podrobne dokumentovaný a odôvodnený záver o balíčkoch ako súčasti maloobchodného trhu širokopásmového prístupu považuje OSK za správny a dôležitý pre stanovenie záverov predmetnej analýzy.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

29. Časť B. Prístup prostredníctvom optickej siete FTTx, str. 88

Konštatovanie o vybudovaní metalických prístupových sietí pred „približne 70 rokmi“ je príliš všeobecné a navyše aj nepresné, väčšina z nich bola totiž vybudovaná podstatne neskôr.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, na základe čoho v analýze upravil uvedený text nasledovne:

„Budovanie metalických prístupových sietí začalo približne pred 70 rokmi, preto tieto vedenia prirodzene postupne naplňajú svoju životnosť. Metalické prístupové siete boli pôvodne budované na poskytovanie úzkopásmových služieb, teda nie na poskytovanie širokopásmových služieb. Tieto siete však musia byť vzhľadom na poskytovanie služieb udržiavané. Náklady na ich údržbu sú v súčasnosti stále viac konfrontované s nákladmi na ich nahradenie optickými sieťami. Vzhľadom na viaceré existujúce technologické obmedzenia postupne metalické prístupové technológie ustupujú.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

30. Časť Úplný uvoľnený prístup pre optické siete typu bod-multibod, str. 93

Podporujeme hodnotenie úradu o prístupe prostredníctvom prístupu VULA ako ekvivalentu uvoľneného prístupu k účastníckemu vedeniu. Prístup VULA je aj dôležitým regulačným nástrojom na prístup k nereplikovateľnej optickej infraštruktúre ST.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

31. Časť Uvoľnený prístup prostredníctvom technológie WDM, str. 95

Z hodnotenia úradu o nedostupnosti technológie WDM PON, cit. „v súčasnosti podnik s významným vplyvom nevlastní ani nemá vybudovanú WDM PON technológiu, pričom za hlavný dôvod považujeme vysoké náklady potrebné na pokrytie koncových užívateľov“ nie je zrejmé, či úrad v tejto veci zisťoval skutkový stav, alebo sa spoľahol len na vlastnú úvahu. V každom prípade ide o dôležitú okolnosť vypovedajúcu o stave na relevantnom trhu, ktorá by mala byť zistená presne.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad je vzhľadom na úradnú činnosť a spoluprácu s ostatnými regulačnými orgánmi krajín EÚ ako aj so zastrešujúcim orgánom BEREC, resp. spoluprácu s expertnými zložkami Komisie oboznámený s technickou a ekonomickou uskutočniteľnosťou tohto typu prístupu. Úrad na základe tejto skutočnosti upravil text tejto časti analýzy nasledovne:

„WDM technológia predstavuje multiplexovanie s delením podľa vlnovej dĺžky a používa sa najmä vo veľkých podnikových sieťach alebo v sieťach transportných. S vývojom a využitím vlnového multiplexu WDM sa budú prenosové rýchlosti zvyšovať a kombináciou so súčasnou generáciou pasívnych optických sietí založených na

časovo zdieľanom prístupe TDMA (Time Division Multiple Access) vzniknú hybridné optické siete s prenosovými rýchlosťami v rádoch desiatok Gbit/s. Na zdieľaný prístup väčšieho počtu pripojených užívateľov sa v prevažnej miere využíva časové delenie TDM. Novší variant založený na vlnovom multiplexovaní WDM sa javí ako perspektívna alternatíva v moderných PON sieťach. Rozmiestňovanie WDM technológie v prístupovej sieti na poskytovanie služieb na veľkoobchodnom trhu 3a považujeme v súčasnosti za nepravdepodobné vzhľadom na vysoké počiatkové náklady na následné pokrytie koncových užívateľov. Tento typ prístupu v súčasnosti v rámci krajín EÚ nie je využívaný, jeho prípadná implementácia by preto mohla mať ťažko predvídateľné dôsledky a výsledný prínos pre stav súťaže a pre koncových užívateľov by bol v blízkej dobe otáznym.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

32. Časť C. Širokopásmový prístup prostredníctvom technológie CATV, str. 97

Označenie stanoviska spoločnosti SWAN, a.s. za predmet obchodného tajomstva nie je namieste, nakoľko na str. 98-99 analýzy 3b nie je takto označené zjavne to isté vyjadrenie (usudzujúc tak podľa kontextu, ako aj podľa rozsahu textu). V predmetnej súvislosti pripomíname, že je potrebné sa skutočne zaoberať tým, či skutočnosť označovaná za predmet obchodného tajomstva spĺňa pojmové znaky na takéto označenie a nielen sa na takéto – často účelové a špekulatívne – označenie bez ďalšieho spoliehať.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad upravil chybu v písaní v analýze trhu 3b.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

33. Časť Samozásobovanie, str. 100

Z obchodnej praxe OSK, ktorý je vzhľadom na svoju veľkosť veľkoobchodným zákazníkom prakticky všetkých alternatívnych poskytovateľov, potvrdzujeme záver úradu o kapacitných obmedzeniach alternatívnych poskytovateľov a o obmedzenom pokrytí relevantného trhu ich službami.

Spomenutý nárast pokrytia ULL zjavný z trhových analýz iných členských krajín sa v podmienkach Slovenskej republiky vôbec nevyskytol (pozri aj graf č. 46 na str. 88 analýzy trhu 3b).

Stanovisko k vyjadreniu návrhu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

34. Časť Možnosti využitia pasívnej infraštruktúry ako substitútu k základným vstupom, str. 101-102

Pasívna infraštruktúra je pri zabezpečení replikovateľnosti služieb tradičného podniku veľmi dôležitá, ale alternatívnymi poskytovateľmi doteraz len minimálne využívaná. Snahy úradu o rozvoj konkurencie pri využívaní tejto infraštruktúry preto veľmi podporujeme.

Pri porovnaní využívanosti referenčnej ponuky na prístup ku káblovodom a infraštruktúre a komerčnej ponuky Carrier Duct (str. 102) by bol užitočný aj historický exkurz. V každom prípade je zrejmé, že tradičný podnik sa aj v tomto prípade snaží regulovanú ponuku vytesniť z používania.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad zastáva názor, že uvedené porovnanie využívanosti referenčnej ponuky prístupu ku káblovodom a komerčnej ponuky Carrier Duct v dostatočnom rozsahu poukazuje na ich rozdielnu využívanosť, čo bolo hlavným zámerom úradu v tomto bode analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

35. Časť Možnosti využitia pasívnej infraštruktúry ako substitútu k základným vstupom, tabuľka 22 na strane 104

Z uvedených cenových údajov je zrejmá výrazná cenová diskriminácia káblovodov v porovnaní s výkopmi. Z analýzy trhu 3a nie je badateľné, či sa úrad touto cenovou diskrimináciou zaoberal.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Regulované ceny úradu sú platné od 1.03.2016.

Úradom sú regulované mesačné ceny za:

- poskytnutie prístupu ku káblovodom – za 1 m
- poskytnutie prístupu k HDPE rúram – za 1 m
- poskytnutie prístupu k trubičkám – za 1 m.

Za prístup k HDPE rúre, ak je umiestnená v otvore v káblovode, by spoločnosť ST mohla účtovať cenu vyššiu ($1,072+0,935=2,007$), ale účtuje nižšiu cenu 1,900 €. Rovnako aj za prístup k trubičke, ak je umiestnená vo výkope, by mohla účtovať $1,072+0,922=1,994$, ale účtuje 1,888. Preto úrad nemá dôvod, aby podnikol kroky voči spoločnosti ST za nedodržiavanie regulovaných cien.

Regulované ceny boli úradom schvaľované od spracovania modelu BU LRIC plus už dvakrát a vždy sa k návrhu maximálnych cien za zriadenie a používanie fyzického prístupu k infraštruktúre uskutočnili tak národné ako aj nadnárodné konzultácie. Ani

raz nebola v konzultáciách vznesená nejaká námietka voči niektorej z cien v predloženom návrhu. Úrad nemá informácie o žiadnej cenovej diskriminácii v súvislosti s prístupom ku káblovodom, resp. HDPE rúram a trubičkám a z toho dôvodu sa ňou v analýze nezaoberal.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

36. Časť 2.3 Územné vymedzenie trhu, str. 111

So závermi úradu o existencii „určitých, ale nevýrazných rozdielov v charakteristikách produktu „naprieč územím“ sa stotožňujeme a považujeme ho za kvalitne odôvodnený.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

37. Časť Stanovenie územnej jednotky, str. 119

Rozdelenie oblastí na mestské a vidiecke sídla je arbitrárne a vyžaduje si podrobnejšie odôvodnenie.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úvodná časť vymedzenia poukazuje na základné odlišnosti medzi jednotlivými lokalitami v rámci územia krajiny. Podľa dostupných informácií od podnikov, tieto pristupujú k budovaniu zastupiteľných alternatívnych infraštruktúr takmer výhradne v mestách. Úrad disponuje presnou databázou podnikov prevádzkujúcich optické siete, spolu s pokrytím jednotlivých miest prípadne obcí. Na základe uvedeného sa rozhodol poukázať na základné odlišnosti medzi oblasťami, kde dochádza k budovaniu zastupiteľných infraštruktúr, a oblastí s nedostatkom spomínaných infraštruktúr. V analýze uvedené štatistiky predstavujú len základný prehľad o pokrytí oblastí, počte poskytovateľov, cenách a vybraných kvalitatívnych parametroch služby. Samotné územné vymedzenie nerozlišuje obce na mestské a vidiecke, ale berie do úvahy výhradne rozlišovacie kritériá použité v analýze, na základe ktorých identifikuje odlišnosti medzi jednotlivými oblasťami. Úrad považuje odôvodnenie zvolenej metodiky za dostatočné.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

38. Časť „Stanovenie územnej jednotky, str. 120

Táto časť analýzy nie je dostatočne podložená faktmi, napr. v časti o duplicitnom budovaní FTTx infraštruktúry. Konštatovanie, že v prípade káblových sietí (CATV) ide väčšinou „o siete vybudované ešte v minulom režime“, je navyše výslovne

nesprávne; väčšina týchto sietí bola vybudovaná v 90. rokoch 20. storočia a neskôr, v minulom režime sa takéto siete ešte nebudovali.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad svoje vyjadrenie v tejto časti analýzy upravil a doplnil nasledovne:

Druhý najväčší podiel na trhu má práve technológia FTTx, prístup prostredníctvom FTTx je dostupný najmä vo väčších mestách, pričom celkové zastúpenie je v 301 mestách a obciach. Z toho až 96 % prístupov tvorí zastúpenie v mestách a zvyšné 4 % predstavujú prístupy v obciach. V nižšie uvedenej tabuľke môžeme vidieť údaje ohľadom duplicitne budovanej FTTx infraštruktúry.

Mesto	Počet poskytovateľov	Maximálne pokrytie [%]	Celkové pokrytie všetkých poskytovateľov [%]
Bratislava	18	84,81	191,86
Trnava	4	42,97	78,15
Nitra	5	68,93	160,05
Trenčín	5	68,41	133,10
Žilina	11	74,39	138,66
Banská Bystrica	12	100,00	326,69
Prešov	5	53,86	119,69
Košice	11	100,00	309,02

Ako v iných oblastiach elektronickej komunikácie, tak aj v káblovej televízii došlo v 90-tych rokoch k intenzívnemu rozvoju. Siete televíznych káblových rozvodov boli prevádzkované hlavne v lokalitách s veľkou hustotou obyvateľstva. Sú vybudované na princípe zdieľania dátového toku medzi dátovou ústredňou v hlavnej stanici a káblovými modemami u koncových užívateľov. Okrem distribúcie televízneho a rozhlasového signálu sa v sieťach káblovej televízie postupne rozvinuli postupy na implementáciu interaktívnych služieb vrátane telekomunikačných služieb, a to hlasových i dátových. Rozvody káblovej televízie sa vyznačujú kvalitným prevedením technickej základne, čo zaručuje vysokú kvalitu prenosu signálu. Siete televíznych káblových rozvodov sú vybudované na princípe zdieľania dátového toku medzi dátovou ústredňou v hlavnej stanici a káblovými modemami u koncových užívateľov. Existujúce káblové siete na území Slovenskej republiky a ich geografické pokrytie je limitované.

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Druhý najväčší podiel na trhu má práve technológia FTTx, prístup prostredníctvom FTTx je dostupný najmä vo väčších mestách, pričom celkové zastúpenie je v 301 mestách a obciach. Z toho až 96 % prístupov tvorí zastúpenie v mestách a zvyšné 4 % predstavujú prístupy v obciach.“

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Ďalšou porovnanou infraštruktúrou sú káblové siete, ktoré sa takmer výlučne nachádzajú v mestských oblastiach a v 90-tych rokoch došlo k ich intenzívnemu rozvoju. Pováčšine sa jedná o siete vybudované ešte v minulom režime, ktoré mali slúžiť na šírenie televízneho vysielania a ktoré boli neskôr prispôbené na šírenie širokopásmového prístupu. V niektorých oblastiach boli tieto siete modernizované na tzv. hybridné opticko-koaxiálne siete (Hybrid Fiber-Coaxial – HFC), ktoré svojimi parametrami dokážu konkurovať optickým sieťam. Siete televíznych káblových rozvodov boli prevádzkované hlavne v lokalitách s veľkou hustotou obyvateľstva. Sú vybudované na princípe zdieľania dátového toku medzi dátovou ústredňou v hlavnej stanici a káblovými modemami u koncových užívateľov. Okrem distribúcie televízneho a rozhlasového signálu sa v sieťach káblvej televízie postupne rozvinuli postupy na implementáciu interaktívnych služieb, vrátane telekomunikačných služieb, a to hlasových i dátových. Rozvody káblvej televízie sa vyznačujú kvalitným prevedením technickej základne, čo zaručuje vysokú kvalitu prenosu signálu. Existujúce káblové siete na území Slovenskej republiky a ich geografické pokrytie je limitované.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

39. Časť Stanovenie územnej jednotky, str. 121

Konštatovanie o budovaní káblvej (CATV) infraštruktúry „takmer výhradne v mestách“ je rovnako nesprávne, mnohé z týchto sietí sú vybudované aj na vidieku. Rovnako je nesprávne konštatovanie, že takáto infraštruktúra „nie je duplikovaná inou káblvou infraštruktúrou“. V konkurenčnom boji medzi káblovými operátormi na Slovensku bolo v minulosti (najmä v 90. rokoch 20. storočia) pomerne časté, že sa budovali paralelne duplicitné siete. Pozri napr. mesto Košice (sídlisko Ťahanovce a inde).

V určitom obmedzenom rozsahu sa podobný scenár neskôr zopakoval aj v prípade optických sietí.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Siete televíznych káblových rozvodov sú prevádzkované hlavne v lokalitách s veľkou hustotou obyvateľstva. Existujúce káblové siete na území Slovenskej republiky a ich geografické pokrytie je limitované. Širokopásmové pripojenie cez siete káblvej televízie je dostupné najmä vo väčších mestách. Obce a lazy nie sú atraktívnym trhom ani pre malých poskytovateľov. V rovnakej miere to platí aj pre operátorov CATV, ktorí poskytujú rýchly internet väčšinou len v mestách a v prímestských oblastiach. Operátori sa riadia požadovanou ekonomickou návratnosťou investície, preto nepreferujú drahé a nerentabilné riešenia. Príťažlivou je pre nich naopak rýchla návratnosť investícií. Aj preto je situácia v riedko osídlených oblastiach na Slovensku výrazne horšia, než je priemer EÚ.

status obce	počet	% populácie	počet domácností	Priemerný počet poskytovateľov CATV	Pokrytie CATV [%]
mesto	138	53,89	1043429	0,69	58,35
obec	2752	46,11	892768	0,02	1,59

V tabuľke sú uvedené priemerné počty poskytovateľov CATV podľa toho, či sa jedná o mesto alebo obec, a príslušné pokrytie technológie CATV. Údaj o priemernom počte poskytovateľov CATV bol vypočítaný tak, že sa spočítal počet poskytovateľov CATV v každom meste a obci a následne sa spravil aritmetický priemer poskytovateľov vzhľadom na celkový počet miest a obcí na Slovensku. Z tabuľky vyplýva, že priemerný počet poskytovateľov káblovej infraštruktúry v mestách a obciach je veľmi nízky, čo je pravdepodobne spôsobené tým, že táto infraštruktúra je dostupná takmer výhradne v mestách, a ak aj je dostupná v meste, tak nie je duplikovaná inou káblou infraštruktúrou.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

40. Časť „Kvalitatívne rozdiely v charakteristikách produktov, str. 135

Nie je nám známe, kto iný ešte na Slovensku buduje technológiu VDSL, ak to má byť podľa úradu iba „takmer výlučne“ tradičný podnik.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad upravil svoje konštatovanie v tejto časti analýzy v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange a zmenil text analýzy nasledovne:

„Technológia VDSL je na Slovensku budovaná výlučne spoločnosťou ST, ktorá sa ju snaží budovať popri už existujúcej xDSL infraštruktúre.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

41. Časť Kvalitatívne rozdiely v charakteristikách produktov, str. 135 a 137

Priemerné prekrytie technológií xDSL a FTTx v obciach na úrovni 55 % je zjavne príliš optimistický údaj; zrejme sa tu v prípade optiky počíta s (celou) obcou ako s pokrytou, ak je aspoň v jej časti vybudovaná optická sieť. Pokrytie takouto optickou sieťou je však spravidla výrazne menšie, ako pokrytie technológiou xDSL.

Z uvedeného dôvodu je zrejme, že v prekrytí týchto dvoch technológií žije menej ako deklarovaných 10 % populácie.

Podobným zjednodušením vyvolávajúcej nepresnosť je aj konštatovanie o prekrytí „husto zaľudnených sídlisk“ alternatívnymi zastupiteľnými infraštruktúrami na str. 137; ide spravidla rovnako len o časti týchto sídlisk. Alternatívni poskytovatelia ako jednotlivé podniky majú len zriedka v danej obci pokrytie porovnateľné s ST.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad pristúpil k trhovým podielom technológie xDSL rozdelením do skupín, ktoré sú obsiahnuté v tabuľkách 28 až 30 (129-131 s.). Vo väzbe na predchádzajúce tabuľky úrad dospel k podstatným zisteniam, ktoré poskytujú ucelený prehľad o vzťahu medzi úrovňou trhového podielu xDSL a dostupnosťou alternatívnych fixných infraštruktúr. Nezohľadňuje sa pritom samotná dostupnosť technológií v jednotlivých obciach, ale percentuálny podiel domácností v pokrytí jednotlivých technológií, čo poskytuje ucelenejší prehľad o stave súťaže v jednotlivých skupinách obcí. Úrad však v rámci zisťovania prekrytia nešiel až do takej úrovne detailu, ktorá by poskytovala podrobné informácie o duplicitnom pokrytí jednotlivých ulíc.

Interpretácia tejto časti analýzy spoločnosťou Orange nie je správna, úrad nepočítal v prípade optiky s obcou ako pokrytou, ak je aspoň v jej časti vybudovaná optická sieť. Úrad na pokrytie technológie FTTx pre každú zo sledovaných obcí zvolil maximálny údaj o pokrytí poskytnutý poskytovateľmi. Tento údaj bol v prípade potreby korigovaný o maximálny počet domácností v danej obci, ktorý je odvodený od počtu obyvateľov obce a prepočítaný podľa národného priemeru počtu obyvateľov na 1 domácnosť. Ako uviedol úrad v analýze: „Priemerné prekrytie technológií xDSL a FTTx v obciach je približne 55 %, čo znamená, že v 271 obciach kde sú tieto technológie dostupné, pokrýva rozšírenejšia technológia približne dvojnásobný počet domácností ako menej rozšírená technológia.“ Nejde pritom o všetky obce na Slovensku, ale len o tie obce, kde sa nachádzajú obe technológie. Výsledný podiel 55 % domácností sa presne nezhoduje s počtom domácností, ktoré majú k dispozícii obe technológie, vyjadruje len podiel prekrytia celkového pokrytia technológie s nižším pokrytím s technológiou s vyšším pokrytím. Ak je napríklad pokrytie xDSL v daných obciach spolu 75 % domácností a pokrytie FTTx 50 %, výsledné prekrytie dosahuje 66 %, čo však neznamená, že pokrytie FTTx je 66 %. Správnejšie konštatovanie je, že 66 % domácností v pokrytí xDSL má tiež možnosť voľby poskytovateľa prostredníctvom FTTx. To však tiež nie je úplná pravda v teoretickej situácii, keby pokrytie FTTx v maximálnej možnej miere zasahovalo do oblastí, kde xDSL nie je dostupné, t. j. 25 %. V tom prípade by len 25 % domácností bolo v pokrytí xDSL a zároveň FTTx, čo by znamenalo, že cca 33 % domácností v pokrytí xDSL má zároveň možnosť voľby poskytovateľa prostredníctvom FTTx.

Úrad ako doplnok k údajom uvedeným v rámci analýzy zhrnul konkurenčnú situáciu technológie FTTx v krajských mestách, ktorá najzreteľnejšie odzrkadľuje stav súťaže medzi poskytovateľmi FTTx na Slovensku. Priemer maximálneho pokrytia v krajských mestách Slovenska dosahuje 74 % domácností. Priemer súčtu pokrytia domácností všetkými FTTx poskytovateľmi však dosahuje až 182 % domácností. Podiel maximálneho pokrytia k súčtu pokrytí všetkých poskytovateľov tak v priemere dosahuje len niečo vyše 44 %, čo naznačuje vysoký podiel duplicitného pokrytia jednotlivými FTTx sieťami. Podstatným faktorom potvrdzujúcim závery úradu o vysokom stupni prekrytia sietí jednotlivých FTTx poskytovateľov je tiež priemer podielu pokrytia druhého najväčšieho poskytovateľa k maximálnemu pokrytiu v

každom z krajských miest. To dosahuje úroveň 83 %, čo znamená, že pokrytie druhých najväčších poskytovateľov FTTx v krajských mestách dosahuje v priemere 83 % pokrytia poskytovateľov s najväčším pokrytím krajských miest. Priemerný rozdiel v pokrytí medzi druhým a prvým FTTx poskytovateľom dosahuje len 12,5 %, čiže súťaž založená na infraštruktúre medzi FTTx poskytovateľmi je v krajských mestách mimoriadne silná. Tieto zistenia úradu nepotvrdzujú predpoklady spoločnosti Orange o porovnateľnosti pokrytia alternatívnych poskytovateľov v porovnaní s pokrytím spoločnosti ST. Úrad však upozorňuje na skreslenie vyplývajúce z použitia celonárodného priemeru počtu obyvateľov na jednu domácnosť.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

42. Str. 136 k časti k časti Zodpovedajúca vyjednávacía sila na strane dopytu, str. 146 a k časti E. Povinnosť regulácie cien, Povinnosť regulácie cien, str. 217

Záver o prítomnosti silnej konkurencie, vplyvajúcej na jednotne určenú národnú cenu tradičného podniku a o vplyve alternatívnych poskytovateľov, ktorý očividne presahuje hranice ich geografickej pôsobnosti, je odôvodnený úradom veľmi kvalitne a OSK sa s ním stotožňuje. Hľadať za ním ale hlavný dôvod skutočnosti, prečo ST účtuje niektoré veľkoobchodné ceny na nižšej ako na regulovanej úrovni (str. 146 a str. 217), však nie je presné. Skutočným dôvodom takéhoto správania ST je fakt, že tradičný podnik dlhodobo a systematicky realizuje sám pre seba testy stláčania marže a na základe ich výsledkov svoje veľkoobchodné ponuky upravuje.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad nesúhlasí s tvrdením spoločnosti Orange, že súčasná cenová úroveň maloobchodných cien je výsledkom testov stláčania marže. Analýza úradu preukázala, že spoločnosť ST na maloobchodnom trhu prispôsobuje svoju cenovú politiku existujúcej konkurencii tak, aby si udržala stabilné úrovne trhového podielu v čase. Spoločnosť ST nemá možnosť účtovať veľkoobchodné ceny na úrovni vypočítaných nákladovo orientovaných cien, pretože výsledná jednotná maloobchodná cena širokopásmového prístupu k internetu od ST je stanovovaná na takej úrovni, aby dokázala konkurovať alternatívnym poskytovateľom prítomným v určitých častiach územia Slovenska. Spoločnosť ST na základe platnej regulácie musí umožňovať používateľom veľkoobchodného prístupu ekonomicky replikovať maloobchodnú ponuku ST, čo je možné len vytvorením dostatočného priestoru medzi maloobchodnou cenou ST a veľkoobchodnými nákladmi na prístup v sieti ST. V druhej časti pripomienky spoločnosť Orange tvrdí, že ST dlhodobo uskutočňuje testy stláčania marže, na základe čoho upravuje svoje veľkoobchodné ponuky. S týmto tvrdením sa úrad plne stotožňuje a tieto konštatovania sú tiež uvedené v tejto časti analýzy. Uvedené len potvrdzuje závery úradu, že súčasný stav súťaže na maloobchodnom trhu a existujúca povinnosť zabezpečenia konkurencieschopnosti používateľov veľkoobchodného prístupu cez dostatočnú

maržu medzi veľkoobchodnou a maloobchodnou cenou zabezpečuje výslednú priemernú veľkoobchodnú cenu na nižšej úrovni, ako sú platné regulované ceny na trhu 3a. Uvedené skutočnosti zachovania existujúcej súťaže v určitých oblastiach a zároveň striktná kontrola dodržiavania dostatočného priestoru na replikovateľnosť maloobchodnej ponuky regulovaného podniku umožňujú úradu upustiť od cenovej regulácie prístupu, nakoľko takáto regulácia sa stáva nadbytočnou. Pokračovanie v cenovej regulácii by nevedlo k zlepšeniu stavu súťaže na regulovanom trhu, ale len k dodatočnej administratívnej záťaži pre regulovaný podnik. Úrad preto považuje v analýze uvedené konštatovania za dostatočne odôvodnené.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

43. Kapitola 3.1. Významný podnik – vyhodnotenie kritérií, časť 3.1.2. Infraštruktúra, ktorá nie je jednoducho duplikovateľná, str. 143

Súhlasíme s hodnotením, že rast pokrytia FTTx sa v ostatných rokoch výrazne spomalil, nie je ale pravdou, že nie je možné očakávať jeho výraznejší rast ani v budúcnosti. Práve naopak, aj úrad má k dispozícii informácie tradičného podniku, svedčiacie o plánovanom výraznom zvýšení pokrytia FTTx. Úrad ich napokon v analýze aj uvádza – tabuľka č. 43 na str. 146, aj keď označené ako obchodné tajomstvo a pre tretie strany vrátane OSK teda neprístupné. Podľa informácií uvádzaných ST na iných fórach by malo ísť o zvýšenie až na 1 milión pokrytých domácností.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad upresnil svoje konštatovanie v tejto časti analýzy nasledovne:

„Rast pokrytia FTTx technológie sa v posledných rokoch výrazne spomalil a v prípade alternatívnych poskytovateľov nie je možné očakávať jeho výraznejší rast, pretože ďalšie budovanie naráža na ekonomickú návratnosť už realizovaných, ako aj plánovaných investícií. V 18 % domácností sa užívatelia naďalej budú musieť spoľahnúť len na dostupnú xDSL technológiu.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

44. Časť 3.1. Infraštruktúra, ktorá nie je jednoducho duplikovateľná, str. 143

Konštatovanie o nízkych nákladoch tradičného podniku na budovanie NGA je veľmi presné. Spolu s existenciou vzdušných vedení a veľkou zákazníckou bázou vytvára významnú nereplikovateľnú výhodu ST.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

45. Časť Zodpovedajúca vyjednávací sila na strane dopytu, str. 146

Tvrdenie úradu, že cenová regulácia „nemala takmer žiadny vplyv“ považujeme za príliš zovšeobecňujúce. Výrazne sa totiž znížila nielen cena mesačných poplatkov za úplný uvoľnený prístup k optickému vláknu typu bod-bod, zdôraznená úradom, ale aj mesačné ceny za používanie prístupu ku káblovodom a infraštruktúre; zníženie o 0,70-0,80 € za bežný meter v týchto prípadoch totiž predstavuje až cca 40-50 % zlacnenie.

Stanovisko úradu k návrhu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange o príliš zovšeobecňujúcom tvrdení o takmer žiadnom vplyve cenovej regulácie na ceny prístupu. Cenová regulácia výrazne znížila ceny poskytnutia prístupu ku káblovodom, HDPE rúram a trubičkám, túto cenovú reguláciu však úrad navrhuje ponechať v platnosti. Cenová regulácia znížila ceny úplného prístupu k optickému vláknu bod-bod, ako aj ceny VULA 4. Úrad však k uvedenému podotýka, že upustenie od cenovej regulácie týchto služieb neznamena, že úrad nebude kontrolovať ich ceny. Každá zo zmieňovaných služieb bude musieť byť podľa navrhovanej regulácie poskytovaná takým spôsobom, aby ju bolo možné technicky a ekonomicky replikovať, čím sa plne zabezpečí podobná úroveň veľkoobchodných cien, akú by uplatňovala samotná spoločnosť ST pre vlastnú maloobchodnú vetvu.

Úrad v nadväznosti na pripomienku spoločnosti Orange upravil text analýzy nasledovne:

„Ako vidieť z tabuľky č. 44, cenová regulácia na trhu č. 3a nemala pozitívny dopad na ceny úplného a spoločného uvoľneného prístupu k metalickému vedeniu. Ceny za zriadenie a používanie úplného uvoľneného, resp. spoločného uvoľneného prístupu k účastníckemu metalickému vedeniu alebo jeho úseku, takisto aj ceny za používanie úplného uvoľneného prístupu k optickému vedeniu VULA (okrem VULA 4) tak zostali na rovnakej úrovni ako pred schválením maximálnych cien vypočítaných spoločnosťou ST.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

46. Súčasný stav súťaže, str. 148

Tvrdenie o možnostiach výstavby vlastnej siete iba v prípade „väčších podnikov s dostatočným finančným zázemím“ je popreté v tom istom odseku konštatovaním o budovaní sietí aj menšími lokálnymi podnikmi, aj keď „pomalším tempom, väčšinou len s malým lokálnym pokrytím“.

Ako to v praxi býva často, pravda je niekde na polceste. Nové siete, nezriedka aj optické, budujú skutočne aj lokálne firmy, ich obmedzené finančné a logistické možnosti ale ústia do stavu, kedy dosahujú skutočne iba veľmi lokálne pokrytie (často len v rozsahu niekoľkých ulíc, časti obce, menšieho sídliska a pod.).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad svoje vyjadrenie v tejto časti analýzy upresnil nasledovne:

„Časť podnikov sa zamerala na výstavbu vlastnej sieťovej infraštruktúry s použitím iných technológií (napr. sietí optických vlákien a bezdrôtových sietí). Výstavbu vlastnej siete mohli vo väčšom rozsahu vykonávať iba väčšie podniky s dostatočným finančným zázemím, pretože budovanie novej siete si vyžaduje vysoké kapitálové investície (dlhodobá návratnosť investície), dlhý čas na výstavbu a len pomalé rozširovanie pokrytia územia.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

47. Súčasný stav súťaže, graf č. 60 str. 149-150 a Odôvodnenie navrhovaných povinností str. 174

Nárast trhového podielu ST spomenutý úradom, akokoľvek mierny (s ohľadom na označenie príslušných údajov ako predmetu obchodného tajomstva nie je OSK spôsobilý „miernosť“ tohto nárastu posúdiť), je výrazným varovným signálom klesajúcej konkurencie na predmetnom relevantnom trhu. A to v situácii, kedy je podiel fixného incumbenta stále jedným z najvyšších v Európe a viaceré štandardné regulačné nástroje (napr. ULL) prakticky nefunkčné.

Spomenutý trend je o to nebezpečnejší, že aj podľa vyjadrenia samotného ST má jeho trhový podiel na maloobchodnom trhu ďalej posilňovať (str. 174).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v rozsahu navrhovaných povinností primerane zohľadnil aj skutočnosti zmieňované spoločnosťou Orange v tejto pripomienke.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

48. Káblový modem, str. 154

Počítat' s pokrytím len na úrovni miest, resp. obcí je spojené s pomerne vysokou nepresnosťou, a to osobitne v prípade (menších) káblových operátorov, ale aj sietí NGA. Ako sme už uviedli vyššie, skutočné pokrytie týmito sieťami zahŕňa na rozdiel od fakticky všadeprítomnej metalickej siete spravidla len určitú časť mesta, prípadne obce.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Podľa názoru úradu je pokrytie káblového modemu, ako aj pokrytie sieťami NGA všeobecne v analýze popísané v dostatočnom detaile. Úrad tiež potvrdzuje tvrdenie spoločnosti Orange o dostupnosti NGA len v určitých častiach miest, resp. obcí, rovnaké konštatovania sú tiež súčasťou analýzy.

Siete televíznych káblových rozvodov sú prevádzkované hlavne v lokalitách s veľkou hustotou obyvateľstva. Káblový modem je prítomný celkovo v 114 obciach s pokrytím

presahujúcim 620 tisíc domácností, čo tvorí približne 81 % domácností v pokrytých obciach. Agregovane, berúc do úvahy celkový počet domácností na Slovensku, táto technológia pokrýva viac ako 32 % domácností, čo v skutočnosti predstavuje nižšie pokrytie ako napríklad technológia FTTx, ktorá sa podobne vyskytuje prevažne v hustejšie zaľudnených častiach väčších miest. Na slovenskom vidieku sa tento spôsob pripojenia takmer nevyskytuje a vzhľadom na vysoké investičné náklady na budovanie káblových sietí nemožno rozširovanie ponuky do vidieckych oblastí očakávať. Úrad z toho dôvodu odmieta tvrdenia spoločnosti Orange o vysokej nepresnosti posudzovania pokrytia v prípade technológie káblový modem. Úrad pri posudzovaní pokrytia použil rovnakú metodiku, ako už bolo vysvetľované vo vyjadrení k pripomienke č. 41.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

49. Káblový modem, str. 154

Pri vyhodnotení pokrytia VDSL2 používa text analýzy trhu 3a pojem „drvivá väčšina prístupov“. S ohľadom na exaktnosť očakávaných výstupov a ich význam pre relevantný trh je namieste takéto nepresné výrazy definovať presnejšie. Obzvlášť, ak je inak táto časť analýzy spracovaná veľmi kvalitne.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad svoje vyjadrenie v tejto časti analýzy upravil v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange nasledovne:

„V tabuľke je zobrazená charakteristika obcí s dostupným vylepšením metalickej siete aplikáciou technológie VDSL2, nakoľko viac ako 95 % prístupov prostredníctvom alternatívnych technológií zastupiteľných na maloobchodnom trhu je poskytovaných práve v týchto obciach.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

50. Časť WiFi, str. 157-161

Úroveň detailnosti analýzy v tejto časti je vysoká, a to rovnako rozsahom zozbieraných údajov o jednotlivých lokálnych poskytovateľoch, ako aj ich vyhodnotením, a to až po úroveň porovnania s dostupnosťou technológie VDSL na danom mieste. Súhlasíme aj so záverom o dodatočných výhodách, poskytovaných regulovanému veľkoobchodnému trhu vďaka konkurenčnému tlaku FTTx a WiFi.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

51. 3.2. Závěry analýzy veľkoobchodného trhu č. 3a, str. 161-162

S predloženými závermi analýzy súhlasíme a považujeme ich za veľmi dobre podložené a naformulované.

Aj na tomto mieste je ale vhodné v bode 4 zdôrazniť fakt, že výhradne iba ST je spôsobilý stavať novú optickú infraštruktúru s nízkymi nákladmi a s využitím „rekonštrukcie“ vzdušných vedení.

Rovnako stojí za zmienku aj fakt, že zo spomenutých 14 alternatívnych poskytovateľov maloobchodných širokopásmových služieb na infraštruktúre xDSL vo vlastníctve ST majú len 4 relevantný trhový podiel (OSK, Slovanet, a.s., Benestra, s.r.o. a SWAN, a.s.), podiely ostatných poskytovateľov sú veľmi malé.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Úrad zároveň doplnil túto časť analýzy tak, aby svoje konštatovania spresnil:

K bodu č. 4:

„Infraštruktúra xDSL prevádzkovaná spoločnosťou ST v kombinácii s modernou optickou infraštruktúrou predstavujú významnú konkurenčnú výhodu na predmetnom trhu, ktorá je podľa dostupných informácií úradu momentálne v menšom rozsahu budovaná tiež formou rekonštrukcie nadzemných vedení zo strany spoločnosti ST.“

K bodu č. 5:

„Veľkoobchodný širokopásmový prístup k sieti spoločnosti ST na poskytovanie maloobchodných širokopásmových služieb k 30.06.2015 využívalo celkom 14 alternatívnych poskytovateľov (z toho len štyri spoločnosti majú relevantný trhový podiel: Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s., Benestra, s.r.o. a SWAN, a.s., podiely ostatných poskytovateľov sú veľmi malé), ktorí tvorili 16,1 %-ný trhový podiel na všetkých xDSL prístupoch.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

52. Kapitola 4.1. Navrhované povinnosti, časť A. Povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách, str. 163-164

Ako sme už naznačili vo všeobecnej pripomienke č. 1, úrad žiaľ v predmetnej analýze reaguje na nástup technológie vektoringu tak, že namiesto zabezpečenia úplnej replikovateľnosti maloobchodných produktov obmedzuje uvoľnený prístup k úseku účastníckeho vedenia, ktorý zostáva spomenutý už iba v minimálnom zozname položiek referenčnej ponuky na str. 166. Úrad tak fakticky rezignoval na svoju zákonnú povinnosť regulovať relevantný trh a namiesto toho navrhuje prispôbiť regulačné povinnosti tradičného podniku stavu, ktorý ST zmenil jednostranne, bez verejnej konzultácie a bez riadneho oboznámenia alternatívnych

poskytovateľov (pozri aj bod 62, pripomienky k časti „Aplikácia vektoringu v sieti spoločnosti ST, a.s.“).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Prístup na úrovni SLU je výrazne nákladnejší ako prístup ULL, nakoľko je potrebné vybudovanie kolokácie v oveľa väčšom počte rozvádzačov prístupovej siete ST. Uvedené súvisí so štruktúrou siete ST a tieto nedostatky sa napriek nákladovo orientovanej cenovej regulácii doposiaľ úradu nepodarilo prekonať tak, aby to vo väčšom rozsahu podporilo rozmach využívanosti veľkoobchodných služieb na trhu 3a. Ak by do ďalšieho kola analýzy nastal výraznejší rast počtu ULL prístupov a zároveň by vznikla požiadavka na sprístupnenie SLU služby, úrad vyhodnotí tento stav a navrhne zodpovedajúce kroky na odstránenie prípadných trhových problémov. Úrad na základe pripomienky OSK odstránil zo zoznamu minimálnych položiek referenčnej ponuky uvoľnený prístup k úseku účastníckeho vedenia (úplný a spoločný) vrátane prípadného prístupu k sieťovým prvkom, ktoré sú neaktívne, na účely prepojenia do vyššej úrovne siete.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

53. Časť B. Povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách, bod 5., str. 165:

Predĺženie lehoty na oznámenie ukončenia poskytovania služieb lokálneho prístupu v pevnom umiestnení prostredníctvom účastníckeho metalického vedenia z dôvodu prechodu na optické prístupové siete FTTx na 5 rokov, v súlade s bodom bodu 39 Odporúčania Komisie o regulovanom prístupe k prístupovým sieťam novej generácie, resp. 1 rok v prípade dohody o migrácii je s ohľadom na nedávne začatie tohto procesu tradičným podnikom dôležitým harmonizačným opatrením, zosúladiujúcim znenie predmetnej povinnosti s európskou legislatívou.

Lehota 5 rokov nie je stanovená Európskou komisiou náhodne, ale zohľadňuje ochranu investícií alternatívnych operátorov do jestvujúceho technického riešenia, ktoré títo operátori s omnoho horšou ekonomikou rozsahu ako tradičný podnik nedokážu amortizovať v kratšej dobe ako je práve 5 rokov.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad na základe pripomienky spoločnosti ST upravil bod 5., časť B. Povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

54. Bod 6., str. 165 a k časti Zľavy z ceny pre SA – Dostupnosť služby, str. 209-212:

Zavedenie KPI a SLA, v základnej úrovni bezodplatne a s automatickou kompenzáciou za nedodržanie stanovených úrovní ako dôležitou zložkou, je nielen významným, ale aj nevyhnutným krokom smerom ku štandardizácii regulačného

prostredia na Slovensku, čo sme navyše úradu v prípravnej fáze predmetnej analýzy preukázali aj predložením početných benchmarkov.

Veľmi dobré je aj odôvodnenie skutočnosti, prečo je štandardná úroveň SLA nevyhnutná a prečo je dôležitá aj kompenzácia a odstrašujúci účinok jej nasadenia, a to až do výšky prevyšujúcej celkovú cenu SLA vrátane ceny samotného prístupu, nakoľko inak by ST nemalo motiváciu dodržiavať dohodnutú kvalitu služby. Predmetné odôvodnenie je obsiahnuté na str. 209-212 a z pohľadu OSK k nemu nemáme čo dodať.

K predmetnej časti analýzy trhu 3a máme námet len na jedno malé organizačno-technické spresnenie: lehotu na zverejnenie je vhodné stanoviť v mesiacoch (tzn. ako 1 mesiac), nie v dňoch (tu ako 30 dní), inak nie je súladná s navrhovanými konkrétnymi lehotami, ktoré majú uplynúť ku koncu kalendárnych mesiacov (tzn. 30. apríla, 31. júla, 31. októbra a 31. januára).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s návrhom spoločnosti Orange a v analýze upravil text týkajúci sa lehôt zverejňovania KPI a SLA nasledovne:

„zverejňovať na verejne dostupnom mieste na svojom webovom sídle štatistické údaje kľúčových ukazovateľov výkonnosti (tzv. KPI) jednotlivých služieb poskytovaných na základe dohôd o úrovni poskytovaných služieb (tzv. SLA) samostatne pre spoločnosť ST a odoberateľov prístupu pravidelne za každý štvrťrok najneskôr 1 mesiac po skončení sledovaného obdobia, t. j. do 30. apríla, 31. júla, 31. októbra a 31. januára kalendárneho roka.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

55. Bod 7., str. 165-166 a časť Zl'avy z ceny pre SA – Dostupnosť služby, str. 209-212

Rovnako zavedenie rovnocennosti vstupov (Equivalence of Inputs) je dôležitým posunom vpred v zvýšení konkurencie na relevantnom trhu, resp. v boji proti opätovnému zvyšovaniu trhového podielu ST. Spomedzi aktívne nevyužívaných služieb s potenciálom posunúť alternatívnych poskytovateľov vyššie na investičnom rebríku ide najmä o služby neviazaného prístupu k miestnym vedeniam, kolokácie a prístupu ku káblovodnom a infraštruktúre.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

56. Časť C. Povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách, bod 3., str. 168-169

Podstatné v tejto časti je zavedenie dvoch úrovní SLA, základnej, bezplatnej, spojenej s automatickou kompenzáciou a nevyhnutnej na udržanie konkurencieschopnosti s tradičným podnikom v nižšom segmente, a prémiovej, vhodnej pre náročnejších zákazníkov. Existencia prémiovej kategórie SLA je dôležitá aj v súvislosti s navrhovanou dereguláciou relevantného trhu č. 4; pre tradičný podnik predstavuje menšiu regulačnú záťaž, ako by predstavovala regulácia celého relevantného trhu č. 4, a pre alternatívnych poskytovateľov ponecháva aspoň základný veľkoobchodný produkt vhodný pre segment náročného zákazníka.

Ako sme už uviedli vo vyjadrení k žiadosti o doplnenie podkladov k analýze veľkoobchodných trhov 3a, 3b a 4 zo dňa 19. januára 2016 (ďalej tiež len „vyjadrenie z 19. januára 2016“), opatrenia na zníženie chybovosti zadávaných objednávok (podbod v.) veľmi výrazne pomohli zlepšiť proces objednávania prístupov xDSL vo Francúzsku.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad na základe pripomienky spoločnosti ST upravil bod 3., časť C. Povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

57. Časť C. Povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách, bod 3., písm. c), podbod vi., str. 168-169

Navrhované skrátenie lehoty migrácie existujúceho účastníka v rámci siete ST na maximálne 5 kalendárnych dní sa na prvý pohľad možno zdá byť len drobnou úpravou, hlboko schovanou medzi textovo rozsiahlejšími a zdanlivo dôležitejšími navrhovanými povinnosťami tradičného podniku. V skutočnosti ale ide o veľmi významný posun vpred v ďalšom rozvoji konkurencie na relevantnom trhu 3a a odstránenie jedného z posledných dôležitých reliktov jeho niekdajšieho monopolného postavenia. Súčasná lehota na migráciu s trvaním do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca po podaní žiadosti zákazníka, tzn. napr. v prípade žiadosti podanej dňa 6. mája 2016 do 30. júna 2016 (!) je škandalózna a v 21. storočí v členskej krajine Európskej únie neobhájiteľná. Obzvlášť keď nejde o prechod zákazníka z jednej siete do druhej, ako v prípade prenositeľnosti čísla, ale o migráciu realizovanú v jednej a tej istej sieti, sieti tradičného podniku.

Navrhované ustanovenie ale znesie ešte jedno spresnenie: lehotu migrácie by bolo ideálne zjednotiť s lehotami prenositeľnosti čísla (4 pracovné dni), opätovne obzvlášť ak zohľadníme narastajúci význam balíčkov služieb.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Predmetná povinnosť bola na základe pripomienky ST v konzultáciách vypustená.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

58. Časť C. Povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách, bod 3., písm. f), str. 169

Zavedenie testu ekonomickej replikovateľnosti je rovnako významným regulačným počinom, aj keď jeho úprava v analýze trhu 3a je v porovnaní s podrobnou špecifikáciou v analýze trhu 3b veľmi skromná.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Špecifikácia ekonomickej replikovateľnosti je podrobnejšie popísaná na trhu 3b a to z viacerých objektívnych dôvodov. Na tomto trhu je poskytovaných omnoho viac služieb v každej z kategórií, do veľkoobchodnej ceny vstupuje tiež cena za prístup do dátovej siete ST. Úrad sa snažil o zadefinovanie primeraného rozsahu povinnosti ekonomickej replikovateľnosti pre služby poskytované na trhu 3a tak, aby táto povinnosť plnila svoj účel a aby netvorila nadmernú byrokratickú záťaž pre zúčastnené strany, ktorá by v najhoršom prípade mohla prevýšiť prínosy tohto regulačného opatrenia. Úrad z toho dôvodu považuje navrhovaný rozsah povinnosti ekonomickej replikovateľnosti na trhu 3a za dostatočný.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

59. Časť D. Povinnosť viesť oddelenú evidenciu nákladov a výnosov podľa § 21 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, str. 170-173

Zachovanie tejto povinnosti je dôležité, pričom osobitný význam má vo vzťahu ku kolokácii, čo predstavuje najproblematickejšiu z troch spomenutých kategórií nákladových položiek.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad na základe pripomienky spoločnosti ST upravil časť D. Povinnosť viesť oddelenú evidenciu nákladov a výnosov podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

60. Časť E. Povinnosť regulácie cien prístupu podľa § 23 s postupom podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách, str. 173

Spoločnosť OSK považuje za dôležité, že úrad navrhuje zachovanie cenovej regulácie tak pre prístup ku káblovodnom a infraštruktúre, ako aj pre kolokáciu. Ako sme už uviedli vyššie, v oboch prípadoch ide o tie spomedzi aktívne

nevyužívaných veľkoobchodných služieb ST, ktoré majú najvyšší potenciál posunúť alternatívnych poskytovateľov vyššie na investičnom rebríku.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

61. Časť A. Povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom, str. 178-182 a k časti Potreba dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže, str. 190

V týchto častiach dokumentu síce oceňujeme analýzu úradu zameranú na dosiahnutie cieľa umožniť alternatívnym poskytovateľom postúpiť vyššie po investičnom rebríku, avšak nesúhlasíme s tvrdením na str. 181, že nie každá priečka tohto rebríka musí byť nevyhnutne využitá. Naopak máme za to, že úlohou úradu ako regulátora je umožniť alternatívnym poskytovateľom obsadiť všetky priečky bez výnimky, a až v prípade dostatočne rozvinutej súťaže na vyšších priečkach rebríka postupne uvoľňovať reguláciu na jeho nižších priečkach. Napokon, aj samotný úrad prezentoval (na str. 199) a veľmi pekne odôvodnil nevyhnutnosť všetkých priečok ladder of investments.

Osobitný význam má zabezpečenie prístupu k pasívnej infraštruktúre tradičného podniku, vo vzťahu ku ktorej úrad správne konštatuje, že možnosť ST vyhnúť sa výkopovým prácam, a nielen im, umožňuje tomuto podniku v porovnaní s alternatívnymi poskytovateľmi významne ušetriť. Ako sme už spomenuli, sám úrad na str. 188 analýzy trhu 3a uvádza, že takto sa dá v pozícii tradičného podniku usporiť až 70-80 % nákladov.

Stotožňujeme sa aj s názorom úradu, že skutočný rozvoj prístupu ku káblovodom sa dá očakávať až po rozvoji využívanosti prístupu LLU a VULA a vyhlasujeme, že máme záujem o všetky spomenuté služby, tzn. tak o LLU a VULA, ako aj o prístup k fyzickej infraštruktúre – káblovodom a infraštruktúre pre zatiahnutie metalických a zafúknutie optických káblov.

Vo vzťahu k VULA máme okrem iného záujem profitovať z nižších nákladov tohto prístupu ako pri fyzickom uvoľnenom prístupe, ako je uvedené aj úradom na str. 183 predmetnej analýzy.

Veľmi trefné je napokon aj konštatovanie ku vzťahu infraštruktúry xDSL a FTTx tradičného podniku (str. 184), že predmetom analýzy má byť zistenie, či na trhu existuje podnik s významným vplyvom, a nie infraštruktúra s významným vplyvom.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Spoločnosť Orange nesúhlasí s tvrdením úradu, že nie každá priečka rebríčka musí byť nevyhnutne použitá. Samotná spoločnosť Orange sa vo vyjadrení č. 48 pripomienok k trhu 3b zmienila, že žiadny z alternatívnych operátorov nemá záujem bez zisku (a OSK dodáva že „ani so ziskom“) robiť externých predajcov produktov spoločnosti ST. Opakovaný predaj je najnižší stupeň investičného rebríka, ktorý

pochopiteľne obsahuje minimálnu možnosť tvorby zisku, nakoľko ide len o ďalší predaj existujúcich služieb spoločnosti ST. Tvrdenie spoločnosti Orange je teda čiastočne protichodné s tvrdeniami vo vyjadrení č. 48 pripomienok k analýze trhu 3b. Na Slovensku sa zatiaľ vo väčšom rozsahu nevyužíva ani uvoľnenie na úrovni MDF/ODF, úrad z toho dôvodu ani neuvažuje nad ukladaním povinnosti na najvyšších priečkach investičného rebríčka, nakoľko tieto povinnosti by boli nevyužívané a tvorili by len zbytočnú byrokratickú záťaž pre regulovaný podnik. Pri zvýšení záujmu o navrhované povinnosti prístupu na vyšších stupňoch rebríčka úrad v budúcnosti prehodnotí situáciu a zväží úpravu rozsahu povinnosti prístupu tak, aby zohľadňovala aktuálnu situáciu na trhu a optimálnym spôsobom riešila identifikované súťažné problémy.

S ostatnými tvrdeniami spoločnosti Orange v rámci tejto pripomienky sa úrad v plnom rozsahu stotožňuje.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

62. Časť Aplikácia vektoringu v sieti spoločnosti ST, str. 182

Ako sme už naznačili vo všeobecnej pripomienke č. 1, máme za to, že s nástupom technológie vektoringu je nevyhnutné vysporiadať sa tak, aby bola zachovaná úplná replikovateľnosť maloobchodných služieb ST a neustupovať jednostranným krokom tradičného podniku.

Už vo vyjadrení z 19. januára 2016 sme uviedli, že technológia vektoringu je síce progresívna a jej nasadenie má potenciál priniesť úžitok všetkým zúčastneným stranám, v prípade nesprávneho regulačného uchopenia má ale rovnako aj potenciál negovať doterajší proces zvyšovania konkurencie na trhoch 3a a 3b a tento trh dokonca remonopolizovať. Preto je nevyhnutné proces zavádzania tejto technológie veľmi pozorne regulačne sledovať.

Opätovne, rovnako ako vo vyjadrení z 19. januára 2016 upozorňujeme, že v materskej krajine koncernu Deutsche Telekom, v Nemecku, udelila Bundesnetzagentur súhlas na zavedenie vektoringu až po vykonaní veľmi širokej konzultácie a uložení prísnych podmienok.

V podmienkach Slovenskej republiky, s nefunkčným a nerozvíjajúcim sa relevantným trhom 3a, sa úrad namiesto hľadania cesty ako sfunkčniť nevyužívané povinnosti prístupu k SLU rozhodol pre frontálny ústup z tohto bojiska a jeho prenechanie tradičnému podniku bez zriadenia jediného veľkoobchodného prístupu k úseku účastníckeho vedenia so špekulatívnym odôvodnením, že je „nepravdepodobné, že by niektorý z podnikov prejavil záujem“ o prístup k SLU. Opiera sa pritom len o hodnotenie alternatívnych poskytovateľov vo vzťahu k súčasným podmienkam prístupu, ktoré sú natoľko nepoužiteľné a protisúťažné, že ich DG Competition v októbri 2014 ohodnotil pokutou vo výške 38,8 milióna eur pre ST a dodatočných 31 miliónov pre materský holding Deutsche Telekom.

OSK nemá námietky voči umožneniu „flexibility v technologických vylepšeniach siete metalických vedení“, namietame ale proti tomu, aby sa tak dialo na úkor

konkurencieschopnosti alternatívnych poskytovateľov. Aj prax Slovenskej republiky preukázala, že úradom spomínané ciele Digitálnej agendy 2020 sú omnoho efektívnejšie napĺňané v konkurenčnom prostredí, ako v situácii faktického monopolu, ktorý dnes na trhu 3a stále vládne. Stačí si len porovnať celkový počet širokopásmových prístupov pred nástupom OSK na trh 3b v januári 2012 a po tomto nástupe.

OSK na základe uvedených skutočností vyhlasuje, že nepovažuje úradom navrhované povinnosti za dostatočné na pokrytie našich požiadaviek ani na stupeň rozvoja našej vlastnej sieťovej infraštruktúry a že naša spoločnosť má aj naďalej záujem aj o sprístupnenie služby SLU.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad berie na vedomie stanovisko spoločnosti Orange ohľadom jej záujmu o sprístupnenie služby SLU. Uvedené tvrdenie je však protichodné so stanoviskom spoločnosti Orange z 24.3.2015, v ktorom uviedla, že prístup ULL na úrovni DSLAM je pre spoločnosť Orange príliš nákladný, a teda nerentabilný. Prístup na úrovni SLU je výrazne nákladnejší ako prístup ULL, nakoľko je potrebné vybudovanie kolokácie v oveľa väčšom počte rozvádzačov prístupovej siete ST. Uvedené súvisí so štruktúrou siete ST a tieto nedostatky sa napriek nákladovo orientovanej cenovej regulácii doposiaľ úradu nepodarilo prekonať tak, aby to vo väčšom rozsahu podporilo rozmach využívania veľkoobchodných služieb na trhu 3a. Úrad z toho dôvodu pristúpil k vylúčeniu tejto povinnosti z navrhovaného rozsahu a chce sa primárne zamerať na rozvoj úplného uvoľneného prístupu k metalickej a optickej sieti tak, aby vytvoril priaznivejšie podmienky pre možnú úpravu rozsahu povinnosti prístupu do budúcnosti smerom k regulácii úseku vedenia (SLU).

Vyjadrenie spoločnosti Orange

63. Časť odôvodnenia K bodu 1. písm. c), časti A navrhovaných povinností, str. 185

V súvislosti s povinnosťami ukladanými pre siete bod-bod pripomíname stanovisko úradu o tom, že reguluje podnik s významným vplyvom, nie infraštruktúru s významným vplyvom (str. 184 predmetnej analýzy), a podporujeme preto aj vo vzťahu k takýmto sieťam uloženie povinnosti prístupu.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

64. Časť odôvodnenia K bodu 1. písm. d), časti A navrhovaných povinností, str. 185

Povinnosť vybudovať „takú voľnú kapacitu určenú pre alternatívnych poskytovateľov, ktorá zodpovedá vlastnej rozvojovej rezerve“, nie je naformulovaná dostatočne zrozumiteľne. Predpokladáme, že bolo myslené, aby rezerva pre alternatívnych poskytovateľov zodpovedala vlastnej rezerve podniku a v tomto smere navrhujeme cit. ust. preformulovať napr. nasledovne:

V prípade budovania nových káblovodov a infraštruktúry na zatiahnutie metalických a zafúknuť optických káblov je významný podnik povinný vybudovať voľnú kapacitu určenú pre alternatívnych poskytovateľov v rozsahu prinajmenšom zodpovedajúcom vlastnej rozvojovej rezerve.

Rovnako ťažko zrozumiteľný je aj nasledovný odsek; namiesto dostupnosti novovybudovaných úsekov „aj v elektronickej forme“ sa zrejme mysleli informácie o nich.

Stanovisko úradu k návrhu spoločnosti Orange:

Úrad na základe pripomienky spoločnosti Orange a spoločnosti ST uvedenú časť analýzy upravil nasledovne:

„Všetky informácie o novovybudovaných úsekoch káblovodov a infraštruktúre na zatiahnutie metalických a zafúknuť optických káblov musia byť dostupné aj v elektronickej forme, a informácie o nich musia byť dostupné rovnako ako o miestach fyzického prístupu uvedených v minimálnom zozname položiek referenčnej ponuky.

Spoločnosť ST, a.s. je povinná okrem iného aj zverejniť referenčnú ponuku v súlade s prílohou 1 zákona o elektronických komunikáciách. Podľa uvedenej prílohy bod 2 je podnik povinný zverejniť Informácie o miestach fyzického prístupu vrátane rozvodných skríň a rozvádzačov, dostupnosť účastníckeho vedenia, úseku účastníckeho vedenia a prepojenia do vyššej úrovne siete v špecifických častiach prístupovej siete, a ak je to potrebné, aj informácie o umiestnení káblovodov a dostupnosti v káblovodoch. Zákon o elektronických komunikáciách pozná iba jednu výnimku kedy je možné obmedziť (avšak nie plošne nezverejniť) predpísané informácie a to je prípad verejných bezpečnostných záujmov. Podnik musí v každom jednom prípade nezverejnenia informácie špecifikovať konkrétny verejný bezpečnostný záujem. V prípade výkladu, že nezverejnenie informácie kvôli hypotetickému prerušeniu kábla je vo verejnom bezpečnostnom záujme, by absolútne poprel účel uložených povinností ako aj zákona o elektronických komunikáciách.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

65. Časť Uskutočniteľnosť poskytovaného prístupu vo vzťahu k využiteľnej kapacite, str. 188-189

Máme za to, že regulátor sa nesmie spoliehať iba na vyhlásenia tradičného podniku, obzvlášť ak bol tento v dávnejšej a aj v nedávnej minulosti rôznymi regulátormi opakovane usvedčený z protisúťažného konania, ale tieto skutočnosti vždy aj overovať.

Tak je to aj vo vzťahu k plánovanej migrácii na modernejšie technológie, ktorá podľa ST, ako tento podnik cituje úrad, „vraj nespôsobí žiadne ujmy a doposiaľ poskytované možnosti prístupu budú (pre alternatívnych poskytovateľov) zachované“. Napr. vektoring je čerstvým príkladom situácie, kedy sa tak nestalo.

Stanovisko úradu k návrhu spoločnosti Orange:

Úrad sa v analýze vo veci posudzovania uskutočniteľnosti jednotlivých typov prístupu nespoliehal len na vyhlásenia tradičného podniku. Spoločnosťou Orange citované vyjadrenie spoločnosti ST bolo v analýze úradu využité len ako doplnok k už existujúcim podkladom, ktoré mal úrad k dispozícii so svojej úradnej činnosti. Jediným typom prístupu, ktorý by bol obmedzovaný z dôvodu implementácie nových technológií na metalických vedeniach prístupovej siete ST, bol prístup SLU. Tento typ prístupu však na Slovensku nie je využívaný a úrad nemá k dispozícii žiadne také vyhlásenia alternatívnych poskytovateľov, ktoré by čo i len naznačovali nejakú zmenu v blízkej budúcnosti.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

66. Časť B. Povinnosť transparentnosti, odôvodnenie K bodu 1., časti B navrhovaných povinností, str. 191 a k časti Rovnocennosť vstupov na str. 197 a str. 201

Úradom pranierovaná informačná asymetria skutočne existuje. V ostatnom čase to potvrdilo o.i. vyššie viackrát spomenuté nasadzovanie vektoringu.

Ďalším dôkazom informačnej asymetrie, obsiahnutým priamo v analýze trhu 3a, je označenie obrázku č. 20 v rozsahu polovice normostrany a ďalšej polovice normostrany vysvetliviek popisujúcich „momentálny stav informačného a objednávkového systému“ za predmet obchodného tajomstva (na str. 197). O akej rovnocennosti vstupov maloobchodu ST a alternatívnych poskytovateľov môžeme hovoriť, ak tradičný podnik nie je ochotný zverejniť v prospech svojich konkurentov ani takéto základné údaje?

Veľmi podobnú námietku možno adresovať k nezverejneniu údajov v tabuľke č. 48 s popisom „Trvanie zriadenia služby širokopásmového prístupu a uvoľneného prístupu v roku 2015“.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange a je presvedčený, že navrhovaná povinnosť rovnocennosti vstupov zabezpečí, aby sa odstránili v súčasnosti pretrvávajúce problémy s informačnou asymetriou. Navrhovaný rozsah povinnosti transparentnosti v kombinácii s povinnosťou nediskriminácie pre to vytvára vhodné predpoklady.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

67. Časť Rovnocennosť vstupov, str. 202

Niektoré z úradom v tejto časti prezentovaných štatistických údajov sú až alarmujúce. Platí to napr. pre zásadné rozdiely v zariadeniach FTTx prístupov do 48 hodín z celkového počtu zariadení, ktoré pre ST predstavujú až 22,29 %, avšak v prípade alternatívnych poskytovateľov len 7,7 %. Ešte závažnejší je údaj o odmietnutých zariadeniach xDSL prístupov, ktorý predstavoval až 75 % celkového počtu zariadených prístupov.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange. Aj na základe týchto predložených údajov o lehotách trvania jednotlivých úkonov sa úrad rozhodol pre uloženie povinnosti nediskriminácie formou rovnocennosti vstupov a je presvedčený, že navrhovaná povinnosť rovnocennosti vstupov zabezpečí, aby sa odstránili v súčasnosti pretrvávajúce problémy s informačnou asymetriou.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

68. Časť Momentálny stav procesov riešenia porúch, str. 205-206

Doba trvania poruchy počítaná až od okamihu prijatia hlásenia je ďalším prežitkom bývalého monopolného postavenia ST a nepatrí do dnešnej Európskej únie.

To, že na trhu 3a nebol identifikovaný v r. 2015 žiadny podstatný problém, bude pravdepodobne súvisieť omnoho viac so zanedbateľným počtom prístupov na tomto trhu ako so skutočnosťou, že sa na ňom využívajú len neaktívne metalické vedenia.

Tvrdenie, že pre zriadenie služby pre zákazníka ST nie je potrebné uskutočniť rovnaký rozsah procesov ako pre zriadenie LLU (alternatívneho) poskytovateľa, uvedené úradom na str. 206, zjavne na základe zdroja z prostredia ST, nepovažujeme za nijako významné a za odvádzanie pozornosti od podstatných otázok k technikalitám. V oboch prípadoch totiž ide o proces v plnom rozsahu kontrolovaný ST.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Spoločnosť Orange sleduje upustenie od nákladovej orientácie skepticky. Úrad k uvedenému tvrdeniu opakovane podotýka, že upravil rozsah navrhovaných povinností tak, aby to umožnilo efektívnejšie riešenie konkrétnych identifikovaných problémov v súvislosti s uplatňovanými veľkoobchodnými cenami prístupu, najmä

pokiaľ ide o konkurenčné problémy vznikajúce v súvislosti s cenovou reguláciou celého portfólia poskytovaných služieb. Navrhovaná povinnosť nediskriminácie je v konečnom dôsledku prísnejšia, ako bola regulácia cien prístupu uplatňovaná úradom doposiaľ. Doteraz uplatňovaná regulácia cien prístupu nevedla k odstráneniu existujúcich konkurenčných problémov, nakoľko spoločnosť ST svojou cenotvorbou docielila taký stav, že priemerné veľkoobchodné ceny regulovaných služieb poskytovala za ceny nižšie ako nákladovo orientované ceny vypočítané úradom v súlade s odporúčanou a medzinárodne uznávanou metodikou. V analýze je tejto problematike venovaný rozsiahly priestor, úrad preto považuje pripomienku a obavy spoločnosti Orange za neopodstatnené. Navrhovaná povinnosť nediskriminácie formou ekonomickej replikovateľnosti zabezpečí, že priestor ekonomicky konkurovať spoločnosti ST v jeho sieti bude pre alternatívnych poskytovateľov identický ako pre samotnú spoločnosť ST. Samotná nákladová orientácia v súlade s medzinárodne odporúčanou metodikou na Slovensku tento stav nedokáže v plnom rozsahu zabezpečiť, nakoľko nezohľadňuje národné špecifiká a stav súťaže na maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu v danej krajine.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

69. Časť odôvodnenia K bodu III. písm. f), časti C navrhovaných povinností, Ekonomická opakovateľnosť, str. 212-214

K tejto časti analýzy trhu 3a máme len jedinú výhradu, a to voči navrhovanému okamžitému upusteniu od cenovej regulácie, tzn. bez overenia riadnej implementácie navrhovanej povinnosti replikovateľnosti zo strany tradičného podniku.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad k uvedenému uvádza, že upravil rozsah navrhovaných povinností tak, aby to umožnilo efektívnejšie riešenie konkrétnych identifikovaných problémov v súvislosti s uplatňovanými veľkoobchodnými cenami prístupu, najmä pokiaľ ide o konkurenčné problémy vznikajúce v súvislosti s cenovou reguláciou celého portfólia poskytovaných služieb. Povinnosť nediskriminácie je v konečnom dôsledku prísnejšia, ako bola regulácia cien prístupu uplatňovaná úradom doposiaľ. Doteraz uplatňovaná regulácia cien prístupu nevedla k odstráneniu existujúcich konkurenčných problémov, nakoľko spoločnosť ST svojou cenotvorbou docielila taký stav, že priemerné veľkoobchodné ceny regulovaných služieb poskytovala za ceny nižšie ako nákladovo orientované ceny vypočítané úradom v súlade s odporúčanou a medzinárodne uznávanou metodikou. V analýze je tejto problematike venovaný rozsiahly priestor, úrad preto považuje pripomienku a obavy spoločnosti Orange za neopodstatnené. Navrhovaná regulácia cien formou ekonomickej replikovateľnosti zabezpečí, aby veľkoobchodné ceny a celkovo priestor ekonomicky konkurovať spoločnosti ST v jeho sieti bol pre alternatívnych poskytovateľov identický ako pre samotnú spoločnosť ST. Samotná nákladová orientácia v súlade s medzinárodne odporúčanou metodikou na Slovensku tento stav nedokáže v plnom rozsahu

zabezpečiť, nakoľko nezohľadňuje národné špecifiká a stav súťaže na maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu v danej krajine.

Úrad navyše ku konštatovaniu spoločnosti Orange dopĺňa, že bude venovať náležitý dôraz prechodnému obdobiu, v ktorom sa bude implementovať navrhovaná povinnosť rovnocennosti vstupov, ktorej súčasťou je aj povinnosť ekonomickej replikovateľnosti. Akýkoľvek návrh na zmenu referenčnej ponuky zo strany ST bude úradom preverovaný aj z pohľadu ekonomickej replikovateľnosti, v prípade že sa návrh bude dotýkať úrovne cien. Každá prípadná zmena cien bude musieť byť spoločnosťou ST náležite odôvodnená.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

70. Časť E. Povinnosť regulácie cien, str. 217

Ako sme už uviedli vyššie, okamžité upustenie od cenovej regulácie považujeme za unáhlené, avšak oceňujeme, že ju úrad plánuje zachovať aspoň vo vzťahu k prístupu ku fyzickej infraštruktúre a kolokácie, pri ktorých nemožno priamo uplatniť testy ekonomickej replikovateľnosti, hoci tvoria potrebné a dôležité vstupy pre poskytovanie maloobchodnej služby koncovým užívateľom.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

K upusteniu od cenovej regulácie prístupu sa už úrad vyjadril vyššie. Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange ohľadom kolokácie, preto venoval povinnosti kolokácie v analýze náležitú pozornosť a ponechal v platnosti cenovú reguláciu kolokácie. Ako úrad uvádza v spomínanej časti analýzy: „Podľa názoru úradu sa cenovou reguláciou zriadenia a používania kolokačného miesta, resp. priestoru vyriešia potenciálne problémy pri budovaní kolokačného priestoru, resp. miesta významným podnikom pri poskytovaní širokopásmového prístupu na regionálnej úrovni. Ceny za kolokáciu budú zahŕňať len tie náklady, ktoré súvisia s predmetnou službou. Cenovou reguláciou kolokačného miesta úrad sleduje cieľ, ktorým je odstránenie nezájmu o službu kolokácie vyjadrený alternatívnymi podnikmi v rámci analýzy relevantného trhu. Dôvodom nezájmu o využívanie služby kolokácie uvádzaným alternatívnymi podnikmi bola vopred nepredvídateľná cena tejto služby.“ Záujem o využívanie prístupu na regionálnej úrovni do značnej miery ovplyvní výsledná cena zriadenia kolokačného miesta, čo bude predmetom cenového rozhodnutia a konkrétnej metódy regulácie cien kolokácie. Úrad bude pri posudzovaní ekonomickej replikovateľnosti prihliadať tiež na realizovateľnosť prístupu na regionálnej úrovni v kombinácii s nákladovosťou zriadenia kolokačného miesta. Tým sa zabezpečia vhodné podmienky, aby aj prístupy v sieti ST realizované na vyšších priečkach investičného rebríčka mohli byť na maloobchodnom trhu ekonomicky replikovateľné.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

71. Príloha č. 1 Zoznam použitých skratiek

V tejto časti úrad nekriticky prevzal od ST skratku OLO – Other Licensed Operator, ktorý navyše nepresne vysvetľuje ako „oprávnený poskytovateľ verejnej telekomunikačnej služby“. Máme za to, že takáto subjektívne podfarbená pojmológia bývalého monopolu by nemala mať v regulačnom dokumente priestor.

Namieste by bolo skôr použitie pojmu alternatívny poskytovateľ, prípadne aj vo forme skratky.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad skratku OLO prezval priamo z referenčnej ponuky veľkoobchodného prístupu poskytovaného spoločnosťou ST. Skratka bola uvedená priamo v obrázku znázorňujúcom schému prístupu k účastníckemu vedeniu, úrad preto nevidí dôvod prečo by mal označovania z referenčnej ponuky meniť a upravovať. Vysvetlenie skratky je rovnako prebraté z referenčnej ponuky.

v Bratislave, dňa 19. augusta 2016

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej
regulácie